

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

*Puhe Sverdlovin yliopistossa
kesäkuun 9 pnä 1925*

Toverit! Vastaan kysymyksiin, joita te olette kirjallisesti asettaneet. Otan kysymykset siinä järjestyksessä, missä olette ne kirjeessänne asettaneet. Kuten tiedätte, näitä kysymyksiä on kymmenen.

Aloitamme ensimmäisestä kysymyksestä.

I

Mitkä toimenpiteet ja minkälaiset ehdot voivat edistää liittoyhteyden lujittumista työväenluokan ja talonpoikaiston välillä proletariaatin diktatuurin oloissa, ellei Neuvostoliitto saa tukea Lännen proletariaatin yhteiskunnalliselta vallankumoukselta lähimpien 10—15 vuoden kuluessa?

Mielestäni tähän kysymykseen sisältyvät kaikki muut kysymykset, joita olette kirjeessänne asettaneet. Senvuoksi vastaukseni on oleva luonteeltaan yleinen ja siksi ei läheskään tyhjentävä. Muussa tapauksessa ei jäisi mitään vastattavaa muihin kysymyksiin.

Mielestäni puolueen XIV konferenssin päätökset antavat tyhjentävän vastauksen tähän kysymykseen.

Ne, nämä päätökset, selittävät, että tärkeimpänä takeena liittoyhteyden lujittamiseksi on oikea politiikka talonpoikaiston suhteen.

Mutta mitä on oikea politiikka talonpoikaiston suhteen?

Se voi muodostua vain useista taloudellisista, hallinnollis-poliittista ja kulttuuri-valistuksellista laatua olevista toimenpiteistä, mitkä turvaavat liittoyhteyden lujittumisen.

Alkakaamme taloudelliselta alalta.

Ennen kaikkea on tehtävä loppu sotakommunismin jätteistä maaseudulla. Edelleen on välttämätöntä sellainen oikea hintapolitiikka tehdastuotteisiin ja maatalouden tuotteisiin nähden, mikä takaa teollisuuden ja maatalouden nopean nousun sekä „saksien” poistamisen hinnoissa. Sitäpaitsi on välttämättä supistettava maatalousveron yleisummaa ja siirrettävä se vähitellen valtion yleisen budjetin raiteilta paikallisen budjetin raiteille. On saatava talonpoikaiston miljoonaiset joukot mukaan osuustoimintaan, ennen kaikkea maatalous- ja luotto-osuuskuntien alalla, keinona talonpoikaistalouden yhdistämiseksi mukaan sosialistisen rakennustyön yleiseen järjestelmään. Maatalouden teknillisen vallankumouksen edistämiseksi ja kulttuuri-teknillisten ahjojen luomiseksi maaseudulla on sinne saatava mahdollisimman paljon traktoreita. Ja vihdoin, on toteutettava sähköistämisuunnitelma keinona maaseudun lähentämiseksi kaupunkeihin ja vastakohtaisuuden poistamiseksi niiden väliltä.

Sellainen on se tie, jota puolueen on kuljettava, jos se haluaa turvata liittoyhteyden kaupungin ja maaseudun välillä taloudellisella alalla.

Haluaisin kiinnittää huomiotanne kysymykseen maatalousveron siirtämisestä valtionbudjetilta paikalliselle budjetille. Tämä saattaa teistä tuntua oudolta. Siitä huolimatta tosiasia on se, että maatalousvero saa ja tulee herkeämättä saamaan yhä enemmän paikallisveron luonteen. Tunnettua on, esimerkiksi, että aikaisemmin, parisen vuotta sitten, maatalousvero oli meillä valtionbudjettimme tärkeimpänä tai melkein tärkeimpänä tulolähteenä. Entä nyt? Nyt se tekee vain vähäisen osan valtionbudjetista. Valtionbudjetti käsittää tätä nykyä kaksi ja puoli miljardia ruplaa, mutta maatalousverosta saadaan taikka voidaan saada tänä vuonna enintään 250—260 miljoonaa ruplaa, eli 100 miljoonaa vähemmän kuin viime vuoden summa. Kuten näette, se ei ole niinkään paljon. Ja mitä enemmän valtionbudjetti tulee kasvamaan, sitä enemmän vähenee tämän veron osuus siinä. Toiseksi, näistäkin maatalousveron 260 miljoonasta menee 100 miljoonaa ruplaa paikalliseen budjettiin. Se on enemmän kuin kolmas osa koko verosta. Miten tämä on selitettävissä? Siten, että meillä perittävistä veroista maatalousvero on kaikkein lähinnä paikallisia oloja, parhaiten soveltuva käytettäväksi paikallisiin tarpeisiin. Tuskin voi olla epäilystä siitä, etteikö paikallinen budjetti tulisi yleensä kasvamaan. Mutta epäilemätöntä on myöskin se, että se tulee kasvamaan ennen kaikkea maatalousveron osalta, mikä vaatii sen soveltamista mahdollisimman paljon paikallisiin oloihin. Tämä on sitäkin todennäköisempää, kun valtion tulojen pääpaino on jo siirtynyt ja on ylipäänsä siirtyvä toisenlaisiin tulolähteisiin, valtion teollisuuslaitoksista saatavien tulojen, välillisten verojen y.m. osalle.

Juuri sen vuoksi maatalousveron siirtäminen valtion yleisen budjetin raiteilta paikallisen budjetin raiteille saattaa käydä aikanaan todennäköiseksi ja täysin tarkoituksenmukaiseksi liittoyhteyden lujittamisen kannalta.

Siirtykäämme tarkastelemaan liittoyhteyden hallinnollis-poliittisella alalla turvaamista tarkoittavia toimenpiteitä.

Neuvostodemokratian juurruttaminen kaupungeissa ja maaseudulla sekä Neuvostojen aktiivisoiminen tehdäksemme valtiokoneiston yksinkertaisemmaksi, halvemmaksi ja moraalisesti terveemmäksi, poistaaksemme byrokraatiamin ja porvarillisen rappeutuneisuuden ainekset tästä koneistosta, lähentääksemme koko valtiokoneiston miljoonaisiin joukkoihin — sellainen on se tie, jota puolueen pitää kulkea, jos se haluaa lujittaa liittoyhteyttä hallinnollisen ja poliittisen rakennustyön linjaa.

Proletariaatin diktatuuri ei ole itsetarkoitus. Diktatuuri on keino, tie sosialismiin. Mutta mitä on sosialismi? Sosialismi on siirtymistä proletariaatin diktatuurin yhteiskunnasta valtiottomaan yhteiskuntaan. Mutta tätä siirtymistä varten on valmisteltava valtiokoneiston uusimista siihen suuntaan ja sillä tavalla, että voidaan todella turvata diktatuuriyhteiskunnan muuttuminen kommunistiseksi yhteiskunnaksi. Tätä tarkoitusta juuri palveleekin Neuvostojen aktiivisoimistunnus, tunnus neuvostodemokratian juurruttamisesta kaupungeissa ja maaseudulla, tunnus työväenluokan ja talonpoikaiston parhaiten ainesten liittämistä mukaan maan välittömään hallitsemiseen. Valtiokoneiston parantamista, sen todellista uudista-

mista, byrokratismin ja rappeutumisainesten siitä karkoittamista, sen tekemistä laajoille joukoille omaksi ja läheiseksi—kaikkea tätä ei voida saada aikaan ilman joukkojen herkeämätöntä ja aktiivista apua valtiokoneistolle. Mutta joukkojen antama aktiivinen ja herkeämätön apu ei puolestaan ole mahdollista, ellei työläisten ja talonpoikain parhaita aineksia saada mukaan hallintoelimiin, ellei saada aikaan suoranaista ja välitöntä yhteyttä valtiokoneiston ja työtätekevien joukkojen syvimpien „pohjakerrosten“ välillä.

Miten neuvostollinen valtiokoneisto eroaa porvarillisesta valtiokoneistosta?

Ennen kaikkea siten, että porvarillinen valtiokoneisto on joukkojen **yläpuolella**, minkä vuoksi se on erotettu väestöstä ylipääsemättömällä aidalla ja on itse olemukseltaan kansanjoukoille vieras. Neuvostollinen valtiokoneisto sitävastoin **sulautuu** yhteen joukkojen kanssa, sillä se ei voi eikä saa olla joukkojen yläpuolella, jos se haluaa säilyä nimenomaan neuvostollisena valtiokoneistona, se ei voi olla näille joukoille vieras, jos se haluaa todella saada työtätekevien miljoonajoukot mukaansa. Tässä on eräs periaatteellinen ero neuvostollisen valtiokoneiston ja porvarillisen valtion koneiston välillä.

Kirjassaan „Kykenevätkö bolshevikit pitämään valtiovallan?“ Lenin aikoinaan sanoi, että 240 tuhatta bolshevikkipuolueen jäsentä pystyisi epäilemättä hallitsemaan maata köyhien hyväksi rikkaita vastaan, sillä he eivät ole lainkaan huonompia kuin ne 130 tuhatta tilanherraa, jotka ovat hallinneet maata rikkaiden hyväksi köyhiä vastaan. Tämän perusteella eräät kommunistit luulevat, että valtiokoneisto voikin rajoit-

tua muutamaan sataan tuhanteen puolueen jäseneen ja että se on kyllin riittävä äärettömän laajan maan hallitsemiseen. Siinä tarkoituksessa he ovat toisinaan valmiit samaistamaan puolueen ja valtion. Se on väärin, toverit. Se on Leninin ajatuksen vääristelemistä. Puhuessaan 240 tuhannesta bolshevikkipuolueen jäsenestä Lenin ei halunnut lainkaan sanoa, että neuvostolaisen valtiokoneiston henkilöluku ja yleinen laajuus rajoittuu tai voisi rajoittua siihen. Päinvastoin, puolueen jäsenten lisäksi hän katsoi valtiokoneistoon kuuluviksi vielä ne miljoona ääntä, jotka silloin, Lokakuun edellä, äänestivät bolshevikkeja, hän sanoi, että meillä on mahdollisuus yhdellä iskulla lisätä valtiokoneistoamme kymmenkertaisesti, s.o. kohottaa se vähintään 10 miljoonaan, ottamalla työtätekeviä mukaan valtion jokapäiväiseen hallintotyöhön.

„Näillä 240.000 henkilöllä“, sanoo Lenin, „on jo nyt takanaan täysikäisen väestön vähintään miljoona ääntä, sillä juuri sellaiseksi on muodostunut suhdeluku puolueen jäsenmäärän ja sen puolesta annettujen äänien välillä sekä Euroopan että Venäjän kokemusten mukaan, esimerkiksi elokuussa toimitettujen Pietarin duuman vaalien mukaan. Näin meillä on jo miljoonainen „valtiokoneisto“ ihmisistä, jotka ovat aatteensa puolesta uskollisia sosialistiselle valtiolle eikä vain saadakseen joka kuukauden 20:ntenä päivänä suuren rahasumman.

Eikä siinä kaikki, meillä on lisäksi „mainio keino“ lisätä yhdellä iskulla valtiokoneistoamme kymmenkertaisesti, keino, jota ei ole koskaan ollut eikä voi olla yhdelläkään kapitalistisella valtiolla. Tämä mainio keino on se, että saadaan työtätekevät, saadaan köyhälistö mukaan valtion jokapäiväiseen hallintotyöhön“ (kts. XXI osa, s. 264—265).

Mutta kuinka tapahtuu, että „saadaan työtätekevät, saadaan köyhälistö mukaan valtion jokapäiväiseen hallintotyöhön“?

Se tapahtuu joukkojen aloitejärjestöjen kautta, kaikkien niiden valiokuntien ja komiteoiden, neuvottelujen ja delegaattikokousten kautta, joita muodostuu Neuvostojen, talouselinten, tehdaskomiteoiden, kulttuurilaitosten, puoluejärjestöjen, nuorisoliittojärjestöjen, erilaisten osuustoimintayhtymien y.m.s. ympärille. Tovereiltamme jää toisinaan huomaamatta, että meidän alimpain puolue-, neuvosto-, kulttuuri-, ammattiliitto-, valistus-, nuorisoliitto- ja armeija-, naisosasto- ja kaikenlaisten muiden järjestöjen ympärillä kuhisee kokonaisia muurahaiskekoja oma-aloitteisesti muodostuneita järjestöjä, neuvotteluja ja valiokuntia, joiden takana on puolueeseen kuulumattomien työläisten ja talonpoikain miljoonaisia joukkoja, muurahaiskekoja, jotka jokapäiväisellä, näkymättömällä, puuhakkaalla ja meluttomasti tapahtuvalla työllään luovat Neuvostojen elämän perustan, luovat Neuvostovaltion voimanlähteen. Ilman näitä neuvosto- ja puolue-elimemme ympärillä olevia miljoonajärjestöjä ei Neuvostovallan olemassaolo ja kehitys, suuren maan johtaminen ja hallitseminen olisi mitenkään mahdollista. Neuvostomaan valtiokoneisto ei muodostu ainoastaan Neuvostoista. Neuvostomaan valtiokoneisto tämän sanan syvimässä merkityksessä muodostuu Neuvostoista ynnä kaikista ja kaikkinaisista puolueettomista ja puolueen miljoonajärjestöistä, jotka yhdistävät Neuvostoja syvimpiin „pohjakerroksiin“, jotka sulauttavat valtiokoneiston yhteen miljoonaisen joukkojen kanssa ja hävittävät askel askeleelta kaiken aidan tapaisenkin valtiokoneiston ja väestön väliltä.

Näin meidän on pyrittävä „kymmenkertaistamaan“ valtiokoneistomme ja tekemään se työtätekevien

miljoonaisille joukoille omaksi ja läheiseksi, karkoittamaan siitä byrokratismin jätteet, sulauttamaan se yhteen suurten joukkojen kanssa ja valmistelemaan siten siirtymistä proletariaatin diktatuurin yhteiskunnasta kommunistiseen yhteiskuntaan.

Sellainen sisältö ja merkitys on Neuvostojen aktiivisuuden ja neuvostodemokratian juurruttamisen tunnuksella.

Sellaisia ovat ne tärkeimmät toimenpiteet liittoyhteyden lujittamiseksi, mitkä ovat välttämättömiä puolueen hallinnollis-poliittisen työn alalla.

Mitä tulee liittoyhteyden turvaamista tarkoittaviin toimenpiteisiin kulttuuri- ja valistustyön alalla, niin niistä ei ole paljoa sanottavaa, sillä nämä toimenpiteet ovat selvät, yleisesti tunnetut eivätkä sen vuoksi kaipaa selittelyä. Haluaisin vain viitoittaa työn peruslinjan lähikaudeksi tällä alalla. Tällaisena peruslinjana tällä alalla on tarvittavien ehtojen valmistaminen yleisen alkeisoppivelvollisuuden toteuttamiseksi koko maassa, koko Neuvostoliitossa. Se on, toverit, mitä suurimerkityksellisin uudistus. Sen toteuttaminen on muodostuva suurenmoiseksi voitoksi ei ainoastaan kulttuuririntamalla, vaan myöskin poliittisella ja taloudellisella rintamalla. Tämä reformi on muodostuva pohjaksi maan valtaisalle nousulle. Mutta se tulee maksamaan satoja miljoonia ruplia. Riittää, kun mainitsemme, että sen suorittamiseksi tarvitaan kokonainen armeija, miltei puolimiljoonainen armeija opettajia ja opettajattaria. Mutta meidän on kaikesta huolimatta turvattava tämän reformin toteuttaminen aivan lähikautena, jos me todella aiomme nostaa

maamme korkeammalle kulttuuritasolle. Ja sen me teemme, toverit. Siitä ei voi olla epäilystä.

Tällainen on vastaus ensimmäiseen kysymykseenne. Siirtykäämme nyt toiseen kysymykseen.

II

Minkälaisia rappeutumisvaaroja on puolueellamme kapitalismin vakaantumisen yhteydessä, jos tätä vakaantumista kestää kauan?

Onko meillä yleensä sellaisia vaaroja?

Näitä vaaroja on epäilemättä olemassa sekä mahdollisina että realistikin olevina vaaroina. Ne ovat meillä olemassa vakaantumisesta riippumatta. Vakaantumisen tekee ne vain selvemmin tuntuviksi. Näitä vaaroja, jos otamme tärkeimmät niistä, on mielestäni kolme:

a) sosialistisen perspektiivin kadottamisen vaara maamme rakennustyössä ja siihen liittyvä likvidaat-toruus;

b) kansainvälisen vallankumouksellisen perspektiivin kadottamisen vaara ja siihen liittyvä natsionalismi;

c) puoluejohdon heikkenemisen vaara ja siihen liittyvä mahdollisuus, että puolue muuttuu valtiokoneiston lisäkkeeksi.

Aloittakaamme ensimmäisestä vaarasta.

Tämän vaaran luonteenomaisena piirteenä on epäusko vallankumouksemme sisäisiin voimiin; epäusko työläisten ja talonpoikien liittoon; epäusko työväenluokan johtavaan merkitykseen tämän liiton sisällä; epäusko siihen, että „uuden talouspolitiikan Venäjä“

voidaan tehdä „socialistiseksi Venäjäksi“; epäusko socialistisen rakennustyön voittoon maassamme.

Tämä on likvidaattoruuden ja rappeutumisen tie, sillä se johtaa Lokakuun vallankumouksen perusteiden ja tarkoituksperien likvidoimiseen, proletaarisen valtion rappeutumiseen porvarillis-demokraattiseksi valtioksi.

Moisten „mielialojen“ lähteenä, maaperänä niiden syntymiselle puolueessa on puolueeseen kohdistuvan porvarillisen vaikutuksen voimistuminen uuden talouspolitiikan oloissa, oloissa, jolloin kapitalististen ja socialististen aineiden välillä käydään kansantaloustemme sisällä hurjaa taistelua. Kapitalistiset ainekset eivät käy taistelua ainoastaan talouden alalla. Ne koettavat siirtää taistelun myös proletariaatin ideologian alalle, yrittäen tartuttaa puolueen epävarmempiin osastoihin epäluottamusta socialistiseen rakennustyöhön, skeptillistä suhtautumista rakennustyömme socialistisiin perspektiiveihin, eikä voida sanoa, että niiden yritykset olisivat aivan tuloksettomia.

„Kuinka me, takapajuinen maa, voisimme rakentaa täydellisen socialistisen yhteiskunnan“, sanovat eräät noista tartunnan saaneista „kommunisteista“, „maamme tuotantovoimien tila ei salli meidän asettaa itsellemme tuollaisia utopistisia päämääriä, kunhan vain kestäsimme jotenkuten pystyssä, kuinka me voisimme tavoitella sosialismia, rakentakaamme jotenkuten, sitenpähan nähdään...“

„Tekemällä Lokakuun vallankumouksen me olemme jo täyttäneet vallankumouksellisen tehtävämme“, sanovat toiset, „kaikki muu riippuu nyt kansainvälisestä vallankumouksesta, sillä me emme voi rakentaa sosialismia ennen kuin Lännen proletariaatti on voittanut, ja

suoraan sanoen vallankumousmiehellä ei ole Venäjällä enää mitä tehdä“... Tunnettua on, että vuonna 1923, Saksan vallankumouksen aattona, osa opiskelijanuoristosta oli meillä valmis heittämään kirjat syrjään ja menemään Saksaan, sanoen, että „vallankumousmiehellä ei ole Venäjällä mitään tekemistä, on heitettävä kirjat syrjään ja lähdettävä Saksaan tekemään vallankumousta“.

Kuten näette, nämä molemmat „kommunisti“-ryhmät, niin edellinen kuin jälkimmäinenkin, ovat rakennustyömme sosialististen mahdollisuuksien kieltämisen kannalla, likvidaattoruuden kannalla. Niiden välillä on se ero, että edelliset verhoavat likvidaattoruuttaan „tieteellisellä“ „tuotantovoimien teorialla“ (Miljukov ei turhaan kiittänyt heitä joku päivä sitten, nimittäen heitä „Poslednije Novosti“ lehdessä³⁴ „vakaviksi marxilaisiksi“), jälkimmäiset taas verhoavat sitä vasemmistolaisilla ja „hirveän vallankumouksellisilla“ fraaseilla maailman vallankumouksesta.

Tosiaan. Olettakaamme, ettei vallankumousmiehellä ole Venäjällä mitään tekemistä; olettakaamme, että sosialismin rakentaminen maassamme on järjetöntä ja mahdotonta ennen kuin sosialismi on voittanut muissa maissa; olettakaamme, että sosialismin voitto edistyneissä maissa viivästyy vielä 10—20 vuotta,—voidaanko sellaisissa oloissa pitää mahdollisena, että taloutemme kapitalistiset ainekset, jotka toimivat maamme ollessa kapitalististen valtioiden ympäröimänä, suostuvat lopettamaan taistelunsa elämästä ja kuolemasta tämän taloutemme sosialistisia aineksia vastaan ja odottelemaan kädet ristissä maailman vallankumouksen voittoa? Ei tarvitse muuta kuin

asettaa tämän kysymyksen niin käsittää koko tuon olettamuksen järjettömyyden. Mutta jos tämä olettaus on suljettu pois, niin mitä sitten jää tehtäväksi meidän „vakaville marxilaisillemme“ ja „hirveille vallankumouksellisillemme“? Nähtävästi ei heille jää muuta neuvoksi kuin polkea paikallaan, jättäytyä virran vietäväksi ja rappeutua vähitellen tavalliseksi porvarillisiksi demokraateiksi.

Joko tahi: joko me pidämme maatumme proletarisen vallankumouksen tukikohtana, että meillä on, kuten Lenin sanoo, kaikki mitä tarvitaan täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseksi, — ja silloin me voimme ja meidän pitää rakentaa sellainen yhteiskunta luottaen siihen, että voimme saada täydellisen voiton kansantaloutemme kapitalistisista aineksista; tahi me emme pidä maatumme vallankumouksen tukikohtana, meillä ei ole mahdollisuuksia sosialismin rakentamiseen, emme voi rakentaa sosialistista yhteiskuntaa, — ja silloin, sosialismin voiton viivästyessä muissa maissa, meidän on alistuttava siihen, että kansantaloutemme kapitalistiset ainekset pääsevät voitolle, Neuvostovalta hajoaa, puolue rappeutuu.

Joko niin taikka näin.

Juuri sen vuoksi epäluottamus rakennustyömme sosialistisiin mahdollisuuksiin johtaa likvidaattoruuteen ja rappeutumiseen.

Juuri sen vuoksi taistelu likvidaattoruusvaaraa vastaan on puolueemme lähimpiä tehtäviä, erikoisesti nyt, erikoisesti kapitalismin tilapäisen vakaantumisen oloissa.

Siirtykäämme tarkastelemaan toista vaaraa.

Tämän vaaran luonteenomaisena piirteenä on epäusko kansainväliseen proletaariseen vallankumoukseen; epäusko sen voittoon; skeptillinen suhde siirtomaiden ja riippuvaisten maiden kansalliseen vapausliikkeeseen; se, ettei ymmärretä sitä, että maamme ei kykenisi pitämään puoliin maailman imperialismia vastaan ilman muiden maiden vallankumoukselliselta liikkeeltä saatua tukea; se, ettei ymmärretä sitä, että sosialismin voitto yhdessä maassa ei voi olla lopullinen, koska sitä ei voida taata interventiolta ennen kuin vallankumous voittaa edes muutamissa maissa; se, ettei ymmärretä sitä internationalismin alkeellista vaatimusta, jonka mukaan sosialismin voitto yhdessä maassa ei ole itsetarkoitus, vaan keino vallankumouksen kehittämiseksi ja tukemiseksi muissa maissa.

Tämä on natsionalismin ja rappeutumisen tie, proletariaatin internationalisen politiikan täydellisen lopettamisen tie, sillä tämän taudin riivaamat ihmiset eivät pidä meidän maatamme maailman vallankumousliikkeeksi nimitetyn suuren kokonaisuuden osana, vaan tämän liikkeen alkuna ja loppuna, ja ovat sitä mieltä, että kaikkien muiden maiden edut on uhrattava meidän maamme etujen hyväksi.

Pitäisikö tukea Kiinan vapausliikettä? Mutta mitä varten? Eikö se ole vaarallista? Eikö se veisi meitä riitaan muiden maiden kanssa? Eiköhän meille ole viisaampaa yhdessä muiden „edistyneiden“ suurvaltain kanssa saada „vaikutusalueita“ Kiinassa ja kahmaista Kiinalta yhtä ja toista itsellemme? Se olisi sekä hyödyllistä että vaaratonta... Pitäisikö tukea vapausliikettä Saksassa?

Kannattaako riskeerata? Eiköhän ole viisaampaa sopia Ententen kanssa Versaillesin sopimuksen suhteen ja tinkiä itsellemme yhtä ja toista hyvitykseksi?.. Olisiko säilytettävä ystävyys me Persian, Turkin ja Afganistanin kanssa? Tuskinpa se kannattaa. Eiköhän ole edullisempaa palauttaa „vaikutusalueet“ voimaan yhdessä eräiden suurvaltain kanssa? j.n.e., y.m.s.

Tällaista on se uuden tyypin natsionalistinen „mieliala“, joka pyrkii likvidoimaan Lokakuun vallankumouksen ulkopoliittikan ja viljelee rappeutumisen aineksia.

Kun ensimmäisen vaaran, likvidaattoruusvaaran, lähteenä on puolueeseen kohdistuvan porvarillisen vaikutuksen voimistuminen sisäpolitiikan alalla, kansantaloutemme kapitalististen ja sosialististen ainesten välisen taistelun alalla, niin tämän toisen vaaran, natsionalismin vaaran, lähteenä on pidettävä porvarillisen vaikutuksen voimistumista puolueeseen ulkopoliittikan alalla, sen taistelun alalla, jota kapitalistiset valtiot käyvät proletariaatin diktatuurin valtiota vastaan. Tuskin on syytä epäillä sitä, että kapitalististen valtioiden painostus valtiotamme kohtaan on tavattoman suuri, että ulkopoliittikkamme työntekijät eivät aina jaksa kestää tätä painostusta, että selkkausten vaara viekottelee monesti astumaan pienimmän vastuksen polulle, natsionalismin polulle.

Toisaalta on selvää, että vain johdonmukaisen internationalismin pohjalla, vain Lokakuun vallankumouksen ulkopoliittikan pohjalla voi ensimmäisenä voittanut maa säilyttää merkityksensä maailman vallankumousliikkeen lipunkantajana, että pienimmän vastuksen ja natsionalismin tie ulkopoliittikassa

merkitsee ensimmäisenä voittaneelle maalle eristymisen ja häviön tietä.

Juuri sen vuoksi kansainvälisen vallankumouksellisen perspektiivin kadottaminen johtaa natsionalismin ja rappeutumisen vaaraan.

Juuri sen vuoksi taistelu natsionalismin vaaraa vastaan ulkopoliitikassa on puolueen lähimpiä tehtäviä.

Ja lopuksi kolmannelta vaarasta.

Tämän vaaran luonteenomaisena piirteenä on epäluottamus puolueen sisäisiin voimiin; epäluottamus puolueen johtoon; valtiokoneistossa esiintyvä pyrkimys heikentää puolueen johtoa, vapautua siitä; se, ettei käsitetä sitä, että ilman puolueen johtoa ei voi olla proletariaatin diktatuuria.

Tämä vaara tulee kolmelta taholta.

Ensiksikin. Johdettavat luokat ovat muuttuneet. Työläiset ja talonpojat eivät enää ole samoja kuin sotakommunismin kaudella. Ennen työväenluokka oli luokkahajaannuksen tilassa ja pirstoutunut, talonpoikaisto oli pelon vallassa peläten tilanherrojen paluuta takaisin, jos kansalaissodassa kärsitään tappio, ja puolue oli tuolla kaudella ainoa keskittynyt voima, joka johti asioita sotilaalliseen tapaan. Nyt meillä on toinen tilanne. Ei ole enää sotaa. Ei siis ole myöskään sitä sotilaallista vaaraa, mikä yhdisti työtätekeviä joukkoja puolueen ympärille. Proletariaatti on palautunut ennalleen ja noussut sekä kulttuuritasonsa että aineellisen asemansa suhteen. Talonpoikaisto on samoin noussut ja kehittynyt. Molempien luokkien poliittinen aktiivisuus on kasvanut ja kasvaa edelleen. Nyt ei enää voida johtaa sotilaalliseen tapaan. Johtamisessa

tarvitaan nyt ensinnäkin äärimmäistä joustavuutta. Toiseksi, tarvitaan aivan erikoisen herkkää suhtautumista työläisten ja talonpoikain toivomuksiin ja tarpeisiin. Kolmanneksi, pitää osata valikoida puolueeseen parhaita ihmisiä työläisistä ja talonpojista, joita on noussut esiin näiden luokkien poliittisen aktiivisuuden kasvun seurauksena. Mutta näitä ehtoja ja ominaisuuksia ei saada kerralla, kuten tunnettua. Tästä on seurauksena epäsuhte niiden vaatimusten, joita puolueelle asetetaan, ja niiden mahdollisuuksien välillä, joita puolueella on tällä hetkellä. Siitä johtuu myös puoluejohdon heikkenemisen vaara, puolueen johdon katoamisen vaara.

Toiseksi. Viime aikoina, taloudellisen kehityksen kautena, on valtion ja yhteiskunnallisten järjestöjen koneisto kasvanut ja lujittunut huomattavasti. Trustit ja syndikaatit, kauppa- ja luottolaitokset, hallinnollis-poliittiset ja kulttuuri- ja valistusjärjestöt sekä vihdoin kaikki osuustoiminnan muodot ovat kasvaneet ja laajentuneet huomattavasti sulauttaen itseensä satoja tuhansia henkilöitä uutta väkeä, etupäässä puolueettomia. Mutta nämä koneistot eivät kasva ainoastaan henkilöluvultaan. Myös niiden voima ja ominaispaino kasvavat. Ja mitä enemmän niiden merkitys kasvaa, sitä tuntuvammaksi käy niiden painostus puoluetta kohtaan, sitä sitkeämmin ne pyrkivät heikentämään puoluejohtoa, sitä kiivaammaksi käy niiden vastarinta puoluetta kohtaan. On pantava toimeen sellainen voimien uudelleenryhmitys ja sijoiteltava johtavat henkilöt näissä koneistoissa siten, että se voisi turvata puoluejohdon uudessa tilanteessa. Mutta kaikkea tätä, kuten tunnettua, ei saada aikaan yhdellä iskulla.

Tästä johtuu se vaara, että valtiokoneisto voi irtaantua puolueesta.

Kolmanneksi. Itse työ on käynyt mutkallisemmaksi ja moninaisemmaksi. Tarkoitin nykyistä rakennustyötämme. On ilmaantunut ja kehittynyt kokonaisia uusia työaloja ja niiden haarautumia niin maaseudulla kuin kaupungeissakin. Sitä vastaavasti on johtamisenkin muuttunut konkreettisemmaksi. Ennen oli tapana puhua „yleisestä“ johtamisesta. Nyt tuo „yleinen“ johtaminen on tyhjää lörpöttelyä, sillä se ei ole mitään johtamista. Nyt vaaditaan konkreettista, käytännöllistä johtamista. Edellinen kausi synnytti kaikkietävän toimitsijatyypin, joka oli valmis vastaamaan kaikkiin teorian ja käytännön kysymyksiin. Nyt tämän entisen kaikkietävän toimitsijatyypin pitää luovuttaa paikkansa uudelle työntekijätyypille, joka pyrkii olemaan asiantuntija jollakin yhdellä työalalla. Voidakseen todella johtaa on tunnettava asia, on perehdyttävä tunnollisesti, kärsivällisesti ja sitkeästi työalaaan. Maaseudulla ei voida johtaa tuntematta maataloutta, tuntematta osuustoimintaa, olematta tietoinen hintapolitiikan kysymyksistä, perehtymättä maaseutua välittömästi koskeviin lakeihin. Kaupungissa ei voida johtaa tuntematta teollisuutta, perehtymättä työläisten elämään ja oloihin, ottamatta huomioon työläisten toivomuksia ja tarpeita, tuntematta osuustoimintaa, ammattiliittoja, klubitoimintaa. Mutta onko kaikki tämä saavutettavissa yhdellä iskulla? Valitettavasti ei. Puoluejohdon kohottamiseksi vaatimusten tasalle on ennen kaikkea kohotettava puoluetyöntekijäin ammattipätevyyttä. Työntekijän laadun on nyt oltava ensi sijalla. Mutta ei ole niin-

kään helppoa kohottaa kädenkäänteessä puolueytön-tekijän laatua. Entiset hätiköivän hallinnollisen komentelun tottumukset, joilla asiantuntemus valitettavasti korvattiin, ovat yhä vielä elossa puoluejärjestöissä. Tällä oikeastaan onkin selitettävissä, miksi niinsanottu puoluejohto meillä rämettyy toisinaan naurettavaksi, aivan tarpeettomien määräysten rykelmäksi, pelkäksi sanalliseksi „johtamiseksi“, joka ei liikuta ketään eikä mitään. Tämä on yksi puoluejohdon heikentymisen ja alenemisen aiheuttamista vakavimmista vaaroista.

Sellaisia ovat yleensä ottaen ne perusteet, joiden vuoksi puoluejohdon menettämisen vaara johtaa puolueen rämettymiseen ja rappeutumiseen.

Juuri sen vuoksi päättäväinen taistelu tätä vaaraa vastaan on puolueemme lähimpiä tehtäviä.

Tällainen on vastaus toiseen kysymykseenne.

Siirtykäämme kolmanteen kysymykseen.

III

Miten tulee käydä taistelua kulakistoa vastaan lietsomatta luokkataistelua?

Mielestäni kysymys on typistetty ja sen vuoksi väärin asetettu. Mistä luokkataistelusta tässä on puhe? Jos kysymys on yleensä luokkataistelusta maaseudulla, niin proletariaatti ei käy sitä vain kulakkeja vastaan. Entä ristiriidat proletariaatin ja koko talonpoikaiston välillä, — eikö se ole luokkataistelua, vaikka se onkin muodoltaan kovin epätavallista? Eikö se pidäkään paikkaansa, että proletariaatti ja talonpoikaisto ovat nykyään yhteiskuntamme kaksi perusluokkaa, että

näiden luokkien välillä on olemassa ristiriitoja, tosin sellaisia, jotka ovat ratkaistavissa ja loppukädessä voitettavissa, mutta silti ristiriitoja, jotka aiheuttavat taistelua näiden kahden luokan välillä?

Mielestäni luokkataistelulla maassamme, pitäen silmällä suhteita kaupungin ja maaseudun välillä, proletariaatin ja talonpoikaiston välillä, — on kolme päärintamaa:

a) taistelurintama koko proletariaatin (valtion ominaisuudessa) ja talonpoikaiston välillä rajahintojen säättämisessä teollisuustuotteille ja maatalouden tuotteille, veroasiain normalisoimisessa j.n.e.;

b) taistelurintama koko proletariaatin (valtion ominaisuudessa) ja kulakiston välillä maataloustuotteiden korkeiden keinotteluhintojen poistamisessa, verorasituksen säilyttämisessä pääpainoltaan kulakkien kannettavaksi j.n.e.;

c) taistelurintama maalaisköyhälistön, ennen kaikkea maataloustyöläisten, ja kulakiston välillä.

Kuten näette, nämä rintamat eivät voi olla samantaisia enempää ominaispainonsa kuin myöskään näillä rintamilla käytävän taistelun luonteen kannalta. Sen vuoksi meidän suhteemmekin luokkataistelun eri muotoihin näillä rintamilla pitää olla erilainen, ei samanlainen.

Tarkastelkaamme asiaa lähemmin.

Ensimmäinen rintama. Ottaen huomioon teollisuutemme heikkoudet sekä sen, että me emme saa teollisuutta varten lainoja, proletariaatti on (valtion ominaisuudessa) säätänyt joukon sellaisia perustavia toimenpiteitä, joilla voidaan suojata se ulkomaisen teollisuuden kilpailulta ja jotka ovat omiaan jouduttamaan

sen kehitystä koko kansantaloutemme hyödyksi, siinä luvussa myöskin maatalouden hyödyksi. Näitä toimenpiteitä ovat: ulkomaankaupan monopoli, maatalousvero, maataloustuotteiden valtiolliset hankintamuodot, suunnitelmallisuusperiaatteiden juurruttaminen koko kansantalouden kehitykseen. Kaikki tämä toteutetaan teollisuuden, kulkulaitoksen ja luottolaitoksen perusalojen kansallistamisen pohjalla. Kuten tiedätte, nämä toimenpiteet ovat johtaneet siihen, mihin niiden pitikin johtaa, s. o. ne ovat panneet rajan niin teollisuusvalmisteiden hintojen hillittömälle alentamiselle kuin myöskin maataloustuotteiden hintojen hillittömälle nostamiselle. Toisaalta on selvää, että talonpoikaisto kokonaisuudessaan, mikäli se ostaa teollisuusvalmisteita ja myy markkinoilla oman taloutensa tuotteita, pitää edullisempana ostaa teollisuuden valmisteita mahdollisimman halvalla ja myydä omia tuotteitaan mahdollisimman kalliista hinnasta. Niinikään talonpoikaisto haluaisi, ettei olisi lainkaan maatalousveroa tahi että se olisi ainakin supistettu vähimmäismäärään.

Juuri siinä onkin maaperä proletariaatin ja talonpoikaiston väliselle taistelulle.

Voiko valtio luopua näistä edellämainituista perustoimenpiteistä? Ei, ei voi. Sillä näistä toimenpiteistä luopuminen johtaisi tällä hetkellä teollisuutemme tuhoutumiseen, proletariaatin häviöön luokkana, maamme joutumiseen teollisesti kehittyneiden kapitalististen maiden agraari-alusmaaksi, koko vallankumouksemme luhistumiseen.

Onko talonpoikaisto kokonaisuudessaan kiinnostettu siitä, että nämä valtiomme perustoimenpiteet poistetaisiin? Ei, ei ole kiinnostettu. Sillä näiden toimen-

piteiden poistaminen tällä hetkellä merkitsisi kapitalistisen kehitystien voittoa, mutta kapitalistinen kehitystie on kehitystä talonpoikaiston suuren enemmistön köyhtymisen tietä suurpohattojen pikkuryhmän, pienen kapitalistiryhmän rikastumiseksi. Kuka lähtisi väittämään, että talonpoikaiston edut vaativat sen itsensä köyhdyttämistä, että sen edut vaativat maamme muuttamista siirtomaaksi, ettei se olisi perusteellisesti kiinnostettu kansantaloutemme sosialistisen kehitystien voitollepääsystä?

Juuri siinä onkin maaperä proletariaatin ja talonpoikaiston väliselle liitolle.

Merkitseekö tämä sitä, että meidän teollisuuselimemme voivat, monopoliin nojaten, korottaa mielin määrin teollisuusvalmisteiden hintoja talonpoikaiston perusjoukkojen etujen vahingoksi ja itsensä teollisuuden vahingoksi? Ei, ei merkitse. Sellainen politiikka koituisi vahingoksi ennen kaikkea teollisuudelle itselleen ja tekisi mahdottomaksi teollisuutemme kehittämisen siitä heikosta ja kivulloisesta ansarikasvista, mikä se vielä eilen oli, vankaksi ja voimakkaaksi teollisuudeksi, joksi sen on huomenna tultava. Tästä johtuukin kamppailumme teollisuustuotteiden hintojen alentamiseksi ja työn tuottavaisuuden kohottamiseksi. Te tiedätte, että tällä kamppailulla on aika suuri menestys.

Edelleen, merkitseekö tämä sitä, että meidän hankintajärjestömme voivat, monopoliin nojaten, keinotella maataloustuotteiden hintojen alentamisella ja polkea ne talonpoikaista köyhdyttäväksi, koko kansantaloutemme etujen vahingoksi? Ei, ei merkitse. Moinen politiikka veisi perikatoon ennen kaikkea teollisuus-

den, sillä, ensinnäkin, se vaikeuttaisi työläisten varustamista maatalouden tuotteilla, ja toiseksi, se hajottaisi kokonaan ja saattaisi sekasortoon teollisuutemme kotimaiset markkinat. Tästä johtuukin kamppailumme niinsanottuja „saksia“ vastaan. Te tiedätte, että tämä kamppailu on jo antanut myönteisiä tuloksia.

Ja vihdoin, merkitseekö tämä sitä, että meidän paikalliset tai keskuselimemme voivat, maatalousverolakiin nojaten ja veronkanto-oikeuttaan käyttäen, pitää tätä lakia jonakin aivan tinkimättömänä, että ne voisivat mennä käytännöllisessä toiminnassaan niin pitkälle, että hajoitetaan aittoja ja revitään kattoja vähävaraisilta veronmaksajilta, kuten on tapahtunut Tambovin läänin eräissä piireissä? Ei, ei merkitse. Sellainen politiikka horjuttaisi täydellisesti talonpoikain luottamuksen proletariaattiin ja valtioon. Tästä ovatkin johtuneet puolueen viimeaikaiset toimenpiteet maatalousveron supistamiseksi, tämän veron tekemiseksi luonteeltaan enemmän tai vähemmän paikalliseksi, verotusasioittemme yleensäkin kunnostamiseksi sekä verojen perimisessä siellä täällä esiintyneiden säädyttömyyksien poistamiseksi. Te tiedätte, että nämä toimenpiteet ovat jo antaneet toivottuja tuloksia.

Siis, meillä on, ensinnäkin, proletariaatin ja talonpoikaiston kesken etujen yhteisyys peruskysymyksissä, ne molemmat ovat kiinnostettuja sosialistisen kehitystien voitolle pääsemisestä kansantaloudessamme. Siitä johtuukin liitto työväenluokan ja talonpoikaiston välillä. Toiseksi, meillä on ristiriitoja työväenluokan ja talonpoikaiston etujen välillä juoksevilla

asioissa. Tästä johtuu taistelu tämän liiton sisällä, taistelu, jonka ominaispainon kattaa etujen yhteisyys ja joka on katoava pois tulevaisuudessa, kun työläiset ja talonpojat lakkaavat olemasta luokkia — kun heistä tulee luokattoman yhteiskunnan työntekijöitä. Kolmanneksi meillä on keinoja ja teitä näiden työväenluokan ja talonpoikaiston välillä olevien ristiriitojen ratkaisemiseksi työläisten ja talonpoikain liiton säilyttämisen ja lujittamisen puitteissa kummankin liittolaisen eduksi. Ja meillä ei ole nämä tiet ja keinot vain hallussamme, vaan me jo käytämmekin niitä hyvällä menestyksellä uuden talouspolitiikan ja kapitalismin tilapäisen vakaantumisen mutkallisissa oloissa.

Johtuuko tästä, että meidän pitäisi lietsoa luokkataistelua tällä rintamalla? Ei, ei johdu. Päinvastoin! Siitä johtuu vain se, että meidän on kaikin tavoin lievennettävä taistelua tällä rintamalla säännöstellen sitä sopimuksilla ja tekemällä myönnytyksiä puolin ja toisin, päästämättä sitä missään tapauksessa kehittymään kärkeviin muotoihin, yhteentörmäyksiin saakka. Ja sen me teemmekin. Sillä meillä on siihen kaikki mahdollisuudet. Sillä etujen yhteisyys on siinä voimakkaampi ja syvempi kuin niiden ristiriita.

Kuten näette, luokkataistelun lietsomisen tunnus ei kelpaa lainkaan tämän rintaman taisteluoloihin.

Toinen rintama. Toimivina tekijöinä tällä rintamalla ovat proletariaatti (Neuvostovaltion ominaisuudessa) ja kulakisto. Luokkataistelun muodot ovat tälläkin rintamalla yhtä omalaatuiset kuin edellisenkin rintaman taisteluoloissa.

Haluten antaa maatalousverolle selvästi ilmenevän tuloveron luonteen valtio säilyttää tämän verotaakan

pääosaltaan kulakiston harteille. Kulakisto pyrkii puolestaan kaikin keinoin kiertämään sitä ja käyttää kaiken voimansa ja vaikutuksensa maaseudulla siirtääkseen veron painon keskivarakkaiden ja köyhälistön kannettavaksi.

Taistellen hintojen kohoamista vastaan ja pyrkien säilyttämään palkat pysyvinä valtio pyrkii toteuttamaan sellaisia taloudellisia toimenpiteitä, joiden avulla päästään siihen, että maatalouden tuotteille voidaan säätää sellaiset kohtuulliset rajahinnat, jotka vastaisivat täydellisesti talonpoikaistalouden etuja. Vastaukseksi siihen kulakisto ostaa köyhiltä ja keskivarakkailta maataloustuotteita, kasaa suuria varastoja, pitää ne aitoissaan eikä päästä niitä markkinoille nostaakseen siten keinotekoisesti tuotteiden hintoja, saadakseen ne keinotteluhintojen tasalle ja päästääkseen tuotteet vasta tämän jälkeen markkinoille, huimaavien kiskurivoittojen kasaamiseksi. Te varmaankin tiedätte, että maamme eräissä lääneissä kulakkien onnistui tänä vuonna nostaa viljan hinnat äärimmäisen korkealle.

Tästä johtuu tällä rintamalla käynnissä oleva luokkataistelu omalaatuisine ja enemmän tai vähemmän peitettyine muotoineen.

Saattaisi näyttää, että luokkataistelun lietsomisen tunnus soveltuu täydellisesti tämän rintaman taisteluloihin. Mutta asia ei ole niin. Sillä meille ei ole eduksi luokkataistelun lietsominen tälläkään rintamalla. Sillä tälläkin rintamalla me voimme aivan hyvin tulla ja meidän pitää tulla toimeen ilman taistelun lietsomista ja siitä aiheutuvia selkkauksia.

Me voimme ja meidän pitää aktivisoida Neuvostot, meidän on saatava keskitalonpoika puolellemme ja

järjestettävä köyhälistö Neuvostojen sisällä pienentääksemme taloupoikaiston perusjoukkojen verorasitusta ja saadaksemme suurimman verorasituksen siirretyksi asiallisesti kulakiston harteille. Kuten tiedätte, tähän suuntaan käyviin toimenpiteisiin on ryhdytty ja ne antavat jo myönteisiä tuloksia.

Me voimme ja meidän on pidettävä valtion käytettävissä riittävät elintarvikevarastot, jotka ovat tarpeen voidaksemme painostaa elintarvikemarkkinoita, puuttuaksemme asioihin tarpeen vaatiessa, pysyttääksemme hinnat työtätekeville joukoille kohtuullisella tasolla ja tehdäksemme siten tyhjäksi kulakiston keinottelupuuhat. Kuten tiedätte, meiltä meni siihen tänä vuonna monta kymmentä miljoonaa puutaa viljaa. Te varmaankin tiedätte, että me olemme saaneet tällä alalla täysin suotuisia tuloksia, sillä me saimme pysytetyksi viljan hinnat halpoina sellaisilla seuduilla kuin Leningradissa, Moskovassa, Donetsin kaivosalueella, Ivanovo-Voznesenskissa y.m., ja sen lisäksi panimme kulakit antautumaan useilla seuduilla pakottamalla heidät heittämään vanhat viljavarastonsa markkinoille kohtuuhinnoilla.

Kysymys ei tietenkään riipu yksistään meistä. On täysin mahdollista, että eräissä tapauksissa kulakisto itse ryhtyy lietsomaan luokkataistelua, koettaa kiihdyttää sen kiehumapisteeseen saakka, yrittää antaa sille bandiittitoiminnan tai kapinaesiintymisten muodon. Mutta silloin ei taistelun lietsomisen tunnus olekaan enää meidän tunnuksemme, vaan kulakiston tunnus, siis vastavallankumouksellinen tunnus. Sitäpaitsi on varmaa, että kulakisto joutuu silloin kokemaan nahassaan, miten epäedulliseksi tämä

Neuvostovaltiota vastaan tähdätty tunnus sille tulee.

Kuten näette, tunnus taistelun lietsomisesta tällä toisella rintamalla ei ole meidän tunnuksemme.

Kolmas rintama. Toimivina tekijöinä tällä alalla ovat kaksi voimaa: toisaalta köyhälistö, ja ennen kaikkea maataloustyöläiset, sekä toisaalta kulakit. Valtio on tällä alalla muodollisesti syrjässä. Kuten näette, tämä rintama ei ole niin laaja kuin edelliset rintamat. Toisaalta luokkataistelu on tällä rintamalla aivan selvää ja avointa, silloin kun se edellisillä rintamilla on peitettyä ja enemmän tai vähemmän naamioitua.

Tässä on asia siten, että tuotannonharjoittajakulakki suoranaisesti riistää palkollisia ja puolittain palkollisia. Siksi puolue ei voi olla tässä taistelun heikentämis- tai lieventämispolitiikan kannalla. Meidän tehtävämme tällä alalla on järjestää köyhälistön taistelua ja johtaa tätä taistelua kulakistoa vastaan.

Eikö tämä merkitse, että me ryhdymme siten lietsomaan luokkataistelua? Ei, ei merkitse. Taistelun lietsominen ei merkitse ainoastaan taistelun järjestämistä ja johtamista. Se merkitsee samalla myöskin luokkataistelun keinotekoista kiihdyttämistä ja sen tahallista paisuttamista. Tarvitaanko meillä nyt noita keinotekoisia toimenpiteitä, kun meillä on proletariaatin diktatuuri ja kun puolue- ja ammattiliittojärjestöt toimivat meillä aivan vapaasti? Eipä tietenkään.

Sen vuoksi luokkataistelun lietsomisen tunnus ei kelpaa tälle kolmannellekaan rintamalle.

Näin on kolmannen kysymyksen laita.

Kuten näette, kysymys luokkataistelusta maaseudulla ei olekaan niin yksinkertainen kuin miltä se saattaa ensi silmäyksellä näyttää.

Siirtykäämme tarkastelemaan neljättä kysymystä.

IV

Työläis-talonpoikaishallitus — todellisuudessa vaiko agitativuutena?

Kysymyksen sanamuoto tuntuu minusta hieman tolkuttomalta.

Mitä merkitsee sanamuoto: työläis-talonpoikaishallitus — todellisuudessa vaiko agitativuutena? Sen mukaan puolue voi antaa sellaisiakin tunnuksia, jotka eivät vastaa todellisuutta, vaan palvelevat vain jotakin ovelaa manööveria, jota tässä jostakin syystä nimitetään „agitativoksi“. Sen mukaan puolue voi antaa sellaisiakin tunnuksia, joilla ei ole eikä voi olla tieteellistä perustaa. Onko se totta? Eipä tietenkään. Sellainen puolue ansaitsisi vain sen, että lyhyen olemassaolonsa jälkeen hajoaisi kuin saippuakupla. Silloin puolueemme ei olisikaan tieteeseen perustuvaa politiikkaa harjoittava proletariaatin puolue, vaan pelkkää vaahtoa poliittisten tapahtumain pinnalla.

Meidän hallituksemme on luonteensa, ohjelmansa ja taktiikkansa puolesta työväenhallitus, proletaarinen, kommunistinen hallitus. Sitä ei saa mitenkään kieräillen tulkita ja epäillä. Hallituksellamme ei voi olla samanaikaisesti kahta ohjelmaa: sekä proletaarinen että jokin muu ohjelma. Sen ohjelma ja sen käytännöllinen työ on proletaarista, kommunistista, ja siinä mielessä hallituksemme on epäilemättä proletaarinen, kommunistinen hallitus.

Merkitseekö tämä sitä, ettei hallituksemme ole samalla myös työläis-talonpoikaishallitus? Ei, ei merkitse. Hallituksemme, ollen proletaarinen ohjelmansa ja toimintansa puolesta, on samalla työläis-talonpoikaishallitus.

Miksi?

Siksi, että meidän oloissamme talonpoikaiston perusjoukkojen tärkeimmät edut käyvät kokonaan ja täydellisesti yhteen proletariaatin etujen kanssa.

Siksi, että talonpoikaiston edut on sen vuoksi otettu täydellisesti huomioon proletariaatin ohjelmassa, Neuvostohallituksen ohjelmassa.

Siksi, että Neuvostohallitus nojautuu työläisten ja talonpoikain liittoon, joka rakentuu näiden luokkien tärkeimpien etujen yhteisyyden pohjalle.

Ja vihdoin siksi, että hallituselinten kokoonpanoon, Neuvostoihin, kuuluu työläisten ohella myös talonpoikia, jotka taistelevat yhteistä vihollista vastaan ja rakentavat uutta elämää yhdessä työläisten kanssa, työläisten johdolla.

Juuri sen vuoksi tunnus „työläis-talonpoikaishallitus“ ei ole pelkkä „agitatorinen“ tunnus, vaan sosialistisen proletariaatin vallankumouksellinen tunnus, joka on tieteellisesti perusteltu kommunismin ohjelmassa.

Näin on neljännen kysymyksen laita.

Siirtykäämme viidenteen kysymykseen.

V

Eräät toverit tulkitsevat politiikkamme talonpoikaiston suhteen demokratian laajentamiseksi talonpoikaistolle ja vallan luonteen muuttamiseksi maassa. Onko tämä tulkinta oikea?

Laajennammeko me todella demokratiaa maaseudulla?

Kyllä, laajennamme.

Onko se myönnytys talonpoikaistolle?

On ehdottomasti.

Onko se suuri myönnytys ja mahtuuko se maamme Perustuslain puitteisiin?

Mielestäni ei tässä tehty myönnytys ole kovinkaan suuri eikä se hituistakaan muuta Perustuslakiamme.

Mitä me siinä tapauksessa sitten muutamme ja missä myönnytys oikeastaan ilmenee?

Me muutamme maaseudulla työtapaa, joka on kehityksen uusissa oloissa kerrassaan epätyydyttävä. Me muutamme maaseudulla vakiintuneita työtapoja, jotka jarruttavat liittoyhteyden asiaa ja heikentävät puolueen työtä talonpoikaiston liittämiseksi proletaariatien ympärille.

Tähän saakka on asianlaita ollut niin, että useilla seuduilla on maaseudun asioita hoitanut vähäinen ryhmä ihmisiä, jotka ovat enemmän yhteydessä kihlakunta- ja läänielimiin kuin maaseudun väestöön. Tämä seikka on johtanut siihen, että maaseudun vallanpitäjät ovat katsoneet enemmän ylös, kihlakuntaan päin, ja kaikkein vähiten alas, maaseudun väestöön, että he eivät ole tunteneet olevansa vastuunalaisia maaseudun edessä, valitsijainsa edessä, vaan kihlakunnan ja läänin edessä, käsittämättä nähtävästi sitä, että „yläkerta“ ja „alakerta“ muodostavat tässä yhtenäisen ketjun ja että jos ketju on poikki alhaalla, niin koko ketju on romahtava. Tuloksena siitä on ollut toisaalta valvonnan puute, vallanpitäjain omavaltaisuudet ja mielivalta, toisaalta tyytymättömyys ja napina maa-

seudulla. Nyt näistä tällaisista tavoista maaseudulla tehdään loppu, päättäväisesti ja peruuttamattomasti.

Tähän saakka on asianlaita ollut niin, että useissa maaseutupiireissä Neuvostojen vaalit eivät ole olleet oikeita vaaleja, vaan pelkkä kansliatoimitus, jolla „edustajat“ vietiin läpi lukuisilla viekkauksilla ja painostuskeinoilla valtansa menettämistä pelkäävien vallanpitäjien suppean ryhmän taholta. Siitä oli seurauksena, että Neuvostot joutuivat vaaraan muuttua joukoille läheisistä ja rakkaista elimistä joukoille vieraksi elimiksi ja että työläisten johto talonpoikaiston suhteen, tämä proletariaatin diktatuurin pohja ja suojamuuri, oli vaarassa herpaantua. Te tiedätte, että puolueen täytyi senvuoksi saada aikaan Neuvostojen uusintavaalien toimittaminen, ja uusintavaalit osoittivat, että vanha vaalitapa on useilla seuduilla sotakommunismin perua ja että se on lopetettava vahingollisena ja läpeensä lahonneena tapana. Nyt tehdään sellaisesta vaalitivasta maaseudulla loppu.

Tämä on myönnytyksen perusta, pohja demokration laajentamiselle maaseudulla.

Tätä myönnytystä ei tarvitse yksistään talonpoikaisto. Se on yhtä tarpeellinen myöskin proletariaatille, sillä se lujittaa proletariaattia, kohottaa sen arvovaltaa maaseudulla, lujittaa talonpoikain luottamusta proletariaattiin. Myönnytysten ja kompromissien päätarkoituksena yleensä, kuten tunnettua, on se, että ne loppukädessä voimistaisivat ja lujittaisivat proletariaattia.

Minkälaiset ovat näiden myönnytysten rajat tällä hetkellä?

VKP(b):n XIV konferenssi ja SNTL:n Neuvostojen III edustajakokous³⁵ ovat määritelleet näiden myönny-

tysten rajat. Te tiedätte, etteivät ne ole kovin laajat ja että ne rajoittuvat niihin puitteisiin, joista juuri äsken puhuin. Mutta tämä ei vielä merkitse sitä, että ne jäisivät ikuisesti muuttumattomiksi. Päinvastoin, ne tulevat epäilemättä laajentumaan kansantaloutemme kasvun mukana, sitä mukaa kun proletariaatin taloudellinen ja poliittinen mahti lujittuu, sitä mukaa kun vallankumousliike Lännessä ja Idässä kehittyy, sitä mukaa kun Neuvostovaltion kansainväliset asemat lujittuvat. Lenin sanoi vuonna 1918, että „**sit**ä **mukaa** kun riistäjien vastarinta lakkaa“ on välttämätöntä „**ulottaa** neuvostoperustuslaki koskemaan **koko** väestöä“ (kts. XXII osa, s. 372). Kuten näette, tässä on puhe Perustuslain ulottamisesta **koko** väestöön, siinä luvussa myöskin porvaristoon. Tämä on sanottu maaliskuussa 1918. Tuosta ajasta Leninin kuolemaan saakka kului enemmän kuin viisi vuotta. Kuitenkaan Lenin ei kertaakaan **koko** tänä aikana sanallakaan maininnut, että olisi jo aika toteuttaa tuo ajatus elämässä. Miksi? Siksi, ettei ollut vielä tullut aika sellaiseen laajentamiseen. Mutta siitä, että se aika joskus vielä tulee, kun Neuvostovaltion sisäiset ja kansainväliset asemat lujittuvat lopullisesti, siitä ei voi olla epäilystä.

Siksi me, vaikka näemmekin jo etukäteen, että demokratiaa tullaan tulevaisuudessa edelleen laajentamaan, pidämme kuitenkin välttämättömänä rajoittaa demokratian suuntaan tehtävät myönnytykset tällä hetkellä niihin puitteisiin, mitkä VKP(b):n XIV konferenssi ja SNTL:n Neuvostojen III edustajakokous ovat hahmotelleet.

Muuttavatko nämä myönnytykset vallan luonnetta maassa?

Ei, eivät muuta.

Tuovatko ne muutoksia proletariaatin diktatuurin järjestelmään sen heikentymisen suuntaan?

Eivät vähääkään, eivät missään suhteessa.

Proletariaatin diktatuuri ei heikkene, vaan ainoastaan lujittuu siitä, kun Neuvostot aktivisoidaan ja toimintaan saadaan mukaan parhaita ihmisiä talonpoikaistosta. Proletariaatin johto talonpoikaiston suhteen ei vain säily demokratian laajentamisen ansiosta, vaan se saa vielä uutta voimaa luoden luottamuksen ilmapiiirin proletariaatin ympärille. Ja sehän on tärkeintä proletariaatin diktatuurissa, kun kysymys on proletariaatin ja talonpoikaiston keskinäisistä suhteista diktatuurin järjestelmässä.

Väärässä ovat ne toverit, jotka väittävät, että proletariaatin diktatuurin käsite rajoittuu väkivalta-käsitteeseen. Proletariaatin diktatuuri ei ole ainoastaan väkivaltaa, vaan myöskin ei-proletaaristen luokkien työtätekevien joukkojen johtamista, vaan myöskin sosialistisen talouden rakentamista, joka on korkeammantyyppistä taloutta kuin kapitalistinen talous ja jossa työn tuottavaisuus on korkeampi kuin kapitalistisessa taloudessa. Proletariaatin diktatuuri on: 1) lailla rajoittamatonta väkivaltaa kapitalisteja ja tilanherroja kohtaan, 2) proletariaatin johtoa talonpoikaiston suhteen, 3) sosialismin rakentamista koko yhteiskunnan suhteen. Ainoatakaan näistä diktatuurin kolmesta puolesta ei voida jättää pois joutumatta vaaraan, että proletariaatin diktatuurin käsite väärin-

tetään. Vain kaikki nämä kolme puolta yhdessä otettuina antavat meille proletariaatin diktatuurin täydellisen ja eheän käsitteen.

Huonontaako tämä puolueen neuvostodemokratian linjalla ottama uusi suunta jossain suhteessa proletariaatin diktatuurin järjestelmää?

Ei, ei huononna. Päinvastoin! Uusi suunta vain parantaa asiaa lujittamalla proletariaatin diktatuurin järjestelmää. Mikäli puhe on väkivallan momentista diktatuurin järjestelmässä, ja väkivaltaahan olennoi Punainen Armeija, niin tuskinpa se kaipaa todisteluja, että neuvostodemokratian juurruttaminen maaseudulla on vain omiaan parantamaan Punaisen Armeijan tilaa liittäen sitä lujemmin Neuvostovallan ympärille, sillä armeijamme on pääosaltaan talonpoikainen. Mikäli puhe on johtamisen momentista diktatuurin järjestelmässä, niin tuskin voitaneen epäillä sitä, etteikö Neuvostojen aktivisoimisen tunnus olisi omiaan tekemään vain helpommaksi proletariaatille tätä johtamista lujittamalla talonpoikain luottamusta työväenluokkaan. Mikäli taas puhe on rakennustyön momentista diktatuurin järjestelmässä, niin tuskinpa se kaipaa todistelua, että puolueen uusi suunta on omiaan vain helpottamaan sosialismin rakentamista, sillä se on otettu käytäntöön liittoyhteyden lujittamiseksi, ja ilman liittoyhteyttä sosialismin rakentaminen on mahdotonta.

Tästä seuraa vain yksi johtopäätös: myönnytykset talonpoikaistolle nykytilanteessa lujittavat proletariaattia ja vahvistavat sen diktaturiaa muuttamatta rahtuakaan vallan luonnetta maassa.

Näin on viidennen kysymyksen laita.

Siirtykäämme kuudenteen kysymykseen.

VI

Tekeekö puolueemme myönnytyksiä oikeistopoikkeamalle Kominternissa kapitalismin vakaantumisen yhteydessä, ja jos tekee, niin onko se todellakin välttämätön taktillinen manööveri?

Kysymys on nähtävästi Tshekkoslovakian kommunistisesta puolueesta ja sopimuksesta tovereiden Shmeralin ja Zapotoekin ryhmän kanssa tämän puolueen oikeistolaisia aineksia vastaan.

Minun mielestäni puolueemme ei ole tehnyt mitään myönnytyksiä oikeistopoikkeamalle Kominternissa. Päinvastoin, koko Kominternin Toimeenpanevan Komitean laajennettu täysistunto³⁶ kävi Kominternin oikeistoinesten eristämisen merkeissä. Lukekaa Kominternin päätöslauselma Tshekkoslovakian kommunistisesta puolueesta, lukekaa bolshevisoimista koskeva päätöslauselma, ja te ymmärrätte helposti, että Kominternin perusmaalitauluna olivat kommunismin oikeistoinaokset.

Juuri sen vuoksi ei voida sanoa puolueemme tehneen myönnytyksiä oikeistopoikkeamalle Kominternissa.

Tarkasti puhuen toverit Shmeral ja Zapotoeki eivät ole oikeistolaisia. He eivät hyväksy oikeistolaisten ohjelmaa, brünniläisten ohjelmaa. Lähinnä he ovat hoipertelijoita leniniläisten ja oikeistolaisten välillä kallistuen oikeistolaisten puoleen. Erikoista heidän menettelyssään Kominternin Toimeenpanevan Komitean laajennetussa täysistunnossa oli se, että toisaalta meidän arvostelumme painostuksesta ja toisaalta kah-tiajakaantumisen vaaran uhatessa, minkä oikeistolaiset

olivat aiheuttaneet, he kallistuivat tällä kertaa meidän puoleemme, leniniläisten puoleen, lupautuen esiintyä liitossa leniniläisten kanssa oikeistolaisia vastaan. Se on heille kunniaksi. Mutta luulevatko toverit, ettei meidän olisi pitänyt mennä horjuville avuksi, kun he kallistuivat leniniläisten puoleen, kun he suostuivat myönnytyksiin leniniläisten hyväksi oikeistolaisia vastaan? Olisi outoa ja surkeata, jos joukossamme olisi henkilöitä, jotka eivät kykene käsittämään bolshevistisen taktiikan aapistotuuksia. Eikö käytäntö ole jo osoittanut, että Kominternin politiikka Tshekkoslovakian kommunistista puoluetta koskevassa kysymyksessä on ainoata oikeata politiikkaa? Eivätkö toverit Shmeral ja Zapotocki käy yhä taistelua oikeistolaisia vastaan samoissa riveissä leniniläisten kanssa? Eivätkö brünniläiset Tshekkoslovakian kommunistisessa puolueessa ole jo eristetyt?

Voidaan kysyä — kuinka pitkäksi aikaa? En tietenkään voi sanoa, kuinka pitkäksi aikaa, — en ryhdy ennustelemaan. Selvää joka tapauksessa on, että niin kauan, kun shmeralilaiset käyvät taistelua oikeistolaisia vastaan, on sopimus shmeralilaisten kanssa voimassa, ja niin pian kuin shmeralilaiset muuttavat nykyistä kantaansa, niin pian on heidän kanssaan tehty sopimuskin menettävä voimansa. Mutta kysymys ei nyt ole lainkaan siitä. Kysymys on nyt siitä, että nykyinen sopimus oikeistolaisia vastaan **lujittaa** leniniläisiä, antaa heille **uuden mahdollisuuden** johtaa horjuvia mukanaan. Tämä on nyt tärkeintä, eikä se, minkälaisia horjahduksia tovereilla Shmeralilla ja Zapotockilla saattaa vielä sattua.

On henkilöitä, jotka luulevat, että leniniläisten velvollisuus on kannattaa jokaista vasemmistolaista kirjukujaa ja heikkohermoista, että leniniläiset ovat aina ja kaikkialla valantehneitä vasemmistolaisia kommunistien joukossa. Se on väärä käsitys, toverit. Me olemme vasemmistolaisia työväenluokan ei-kommunistisiin puolueisiin verraten. Mutta me emme ole lupautuneet koskaan olemaan „äärimmäisessä vasemmistossa“, kuten Parvus-vainaja yhteen aikaan vaati ja josta hän sai heti aika löylytyksen Leniniltä. Kommunistien joukossa me emme ole vasemmistolaisia emmekä oikeistolaisia, vaan yksinkertaisesti leniniläisiä. Lenin tiesi mitä teki taistellessaan kahdella rintamalla, sekä vasemmistopikkeamaa vastaan kommunismissa että oikeistopikkeamaa vastaan. Eihän Leninin eräs parhaista kirjasta ole turhaan kirjoitettu aiheesta „„Vasemmistolaisuus“ lastentautina kommunismissa“.

Luulen, etteivät toverit olisi asettaneet minulle kuudetta kysymystä, jos he olisivat aikanaan kiinnittäneet huomiota tähän viimeiseen seikkään.

Näin on kuudennen kysymyksen laita.

Siirtykäämme seitsemänten kysymykseen.

VII

Eikö ole vaaraa, että maaseudun puoluejärjestöjen heikkoudesta johtuen neuvostovastainen agitatio maaseudulla pääsee ideologisesti muotoutumaan uuden suunnan yhteydessä?

Kyllä, sellainen vaara on olemassa. Tuskin on syytä epäillä sitä, etteikö Neuvostojen vaalien toimittaminen

Neuvostojen aktivisoimisen tunnuksella merkitsisi vaaliagitation vapautta paikkakunnilla. Sanomattakin on selvää, että neuvostovastaiset ainekset eivät jätä käyttämättä tällaista otollista tilaisuutta tunkeutuakseen tuohon avautuneeseen rakoseen ja vahingoittaakseen Neuvostovaltaa liiemman kerran. Tästä johtuu neuvostovastaisen agitation voimistumisen ja muotoutumisen vaara maaseudulla. Uusintavaalien aikana Kubanilla, Siperiassa ja Ukrainassa sattuneet tapahtumat puhuvat siitä kaunopuheista kieltä. Epäilemätöntä on, että maaseutujärjestöjemme heikkous monilla seuduilla lisää tätä vaaraa. Epäilemätöntä on myöskin se, että imperialististen suurvaltojen interventiopuuhat antavat puolestaan syyksensä sen voimistumiselle.

Mikä ruokkii tätä vaaraa, mitkä ovat sen lähteet?

Näitä lähteitä on ainakin kaksi.

Ensinnäkin, neuvostovastaiset ainekset vainuavat, että maaseudulla on viime aikana tapahtunut eräänlaista kehitystä kulakkien hyväksi, että keskitalonpoika on useilla seuduilla kääntynyt kulakin puolelle. Se oli arvattavissa jo ennen vaaleja. Vaalien jälkeen se on tullut kiistämättömäksi tosiasiaksi. Tämä on ensimmäinen ja pääperusta sille vaaralle, että neuvostovastainen agitatio maaseudulla voi ideologisesti muotoutua.

Toiseksi, talonpoikaistolle tekemämme myönnytykset on useilla seuduilla käsitetty heikkoutemme merkiksi. Sitä voitiin vielä epäillä vaaleihin saakka. Vaalien jälkeen sitä ei enää voida epäillä. Tästä johtuu-kin maaseudun valkokaartilaisainesten sotahuuto: „paina päälle!“. Tämä on toinen, joskaan ei niin oleellinen, perusta neuvostovastaisen agitation voimistumisvaaralle maaseudulla.

Kommunistien pitää käsittää ennen kaikkea se, että nykyinen vaihe maaseudulla on keskitalonpojasta käytävän taistelun vaihetta, että keskitalonpojan voittaminen proletariaatin puolelle on puolueen tärkein tehtävä maaseudulla, että ellei tätä tehtävää saada täytetyksi, niin neuvostovastaisen agitation muotoutumisen vaara tulee voimistumaan ja puolueen uusi suunta voi koitua vain valkokaartilaisuuden hyödyksi.

Toiseksi, kommunistien pitää käsittää, että keskitalonpojan voittaminen puolellemme on nyt mahdollista vain puolueen uudella politiikalla Neuvostojen, osuustoiminnan, luottotoimen, maatalousveron, paikallisbudjetin y.m. aloilla, että hallinnolliset painostuskeinot voivat vain pilata ja turmella koko asian, että keskitalonpoika on saatava taloudellista ja poliittista laatua olevilla toimenpiteillä vakuuttuneeksi meidän politiikkamme olevan oikeaa, että hänet voidaan „valata“ vain esimerkillä, vain todistamalla.

Kommunistien on sitäpaitsi käsitettävä, ettei uutta suuntausta ole otettu neuvostovastaisten ainesten aktivoimiseksi, vaan Neuvostojen aktivoimiseksi ja talonpoikaiston perusjoukon saamiseksi mukaan, että uusi suuntaus ei sulje pois, vaan edellyttää päättäväistä taistelua neuvostovastaisia aineksia vastaan, että jos neuvostovastaiset ainekset sanovat: „paina päälle“, pitäen talonpoikaistolle tehtyjä myönnytyksiä heikkoutemme merkinä ja käyttäen niitä vastavallankumouksen tarkoituksiin,—niin niille on ehdottomasti näytettävä, että Neuvostovalta on vankka, ja muistutettava heille vankilasta, joka on jo kauan kaivannut heitä.

Mielestäni neuvostovastaisen agitation ideologisen muotoutumisen ja voimistumisen vaara maaseudulla saadaan varmasti hävitetyksi juuriaan myöten, jos opitaan käsittämään nämä tehtävämme ja jos ne toteutetaan elämässä.

Näin on seitsemännen kysymyksen laita.

Siirtykäämme kahdeksanteen kysymykseen.

VIII

Eikö ole olemassa vaaraa, että puolueettomien vaikutuksen voimistuessa Neuvostoissa muodostuu puolueettomien ryhmiä?

Vaarasta voidaan tässä tapauksessa puhua vain ehdollisesti. Ei siinä ole mitään vaaraa, jos enemmän tai vähemmän järjestyneiden puolueettomien vaikutus voimistuukin siellä, missä kommunistien vaikutus ei ole vielä päässyt lujittumaan. Näin on laita esimerkiksi ammattiliitoissa kaupungeissa ja puolueettomien enemmän tai vähemmän neuvostohenkisiin yhdistyksiin nähden maaseudulla. Vaara alkaa siitä hetkestä, kun puolueettomien yhdistys alkaa aprikoida asettumista puolueen tilalle.

Mistä tämä vaara aiheutuu?

Kuvaavaa on, että työväenluokassa meillä ei ole tätä vaaraa havaittavissa taikka ei ole juuri lainkaan havaittavissa. Miten se on selitettävissä? Se on selitettävissä siten, että työväenluokassa meillä on puolueen ympärillä sangen lukuisa puolueettomien työläisten aktiivi, joka ympäröi puoluetta luottamuksellisella ilmapiirillä ja sitoo puoluetta työväenluokan miljoonaisiin joukkoihin.

Yhtä kuvaavaa on se, että erittäin kärkevänä tämä vaara esiintyy talonpoikaiston keskuudessa. Miksi? Siksi, että puolueella on heikot asemat talonpoikaiston keskuudessa, että puolueella ei ole vielä laajaa puolueetonta talonpoikaisaktiivia, joka pystyisi yhdistämään sitä kymmeniin miljooniin talonpoikiin. Mutta missään ei kai ole niin kipeätä puolueeseen kuulumattoman aktiivin tarvetta kuin juuri talonpoikaiston keskuudessa.

Tästä seuraa vain yksi johtopäätös: poistaaksemme vaaran, että puolueeseen kuulumattomat talonpoikaisjoukot voivat irtaantua ja vieraantua puolueesta, on puolueen ympärille luotava suurilukuinen puolueeton talonpoikaisaktiivi.

Mutta sellaista aktiivia ei voida luoda käden käänteessä tai parissa kuukaudessa. Se voidaan muodostaa ja saada erottumaan muusta talonpoikaisjoukosta vain ajan mittaan, työn kulussa, Neuvostojen aktivisoimisen yhteydessä, juurruttamalla osuustoimintajärjestöjä. Sitä varten on saatava muutos aikaan itse kommunistin suhteessa puolueeseen kuulumattomaan. Sitä varten on välttämätöntä, että kommunisti suhtautuisi puolueettomaan kuin vertaiseensa. Sitä varten kommunistin pitää oppia suhtautumaan puolueettomaan luottamuksella, kuten veli veljeensä. Ei voida vaatia puolueettomalta luottamusta, kun hän saa siitä osakseen epäluottamusta. Lenin sanoi, että puolueeseen kuuluvien ja puolueeseen kuulumattomien välisten suhteiden pitää olla „keskinäisen luottamuksen“ suhteita. Ei saa unohtaa näitä Leninin sanoja. On luotava keskinäisen luottamuksen ilmapiiri puolueeseen kuuluvien ja puolueettomien välillä — juuri

se on ennen kaikkea tarpeen voidaksemme luoda ehdot suurilukuisen puolueettoman aktiivin muodostamiselle talonpojista puolueen ympärille.

Mutta miten tämä keskinäinen luottamus luodaan? Ei tietenkään kerralla eikä määräyksillä. Se voidaan luoda, kuten Lenin sanoi, vain puolueeseen kuuluvien ja puolueettomien „keskinäisen tarkastelun“ tietä, tarkastamalla toisiaan jokapäiväisessä käytännöllisessä työssä. Ensimmäisen puoluepuhdistuksen aikana puolueen jäseniä tarkastettiin puolueettomien avulla, ja se antoi hyviä tuloksia puolueelle luoden sen ympärille tavattoman suuren luottamuksen ilmapiirin. Jo silloin Lenin sanoi sen johdosta, että ensimmäisen puhdistuksen antamat opetukset puolueen jäsenten ja puolueettomien välisen keskinäisen tarkastuksen alalla on ulotettava kaikille työaloille. Mieleni on aika palauttaa mieliin tämä Leninin neuvo ja ryhtyä toimenpiteisiin sen toteuttamiseksi elämässä.

Siis, keskinäinen arvostelu ja keskinäinen tarkastus puolueen jäsenten ja puolueettomien välillä, jota harjoitetaan jokapäiväisen käytännöllisen työn yhteydessä keinona keskinäisen luottamuksen ilmapiirin luomiseksi niiden välillä, — sellainen on se tie, jota puolueen on kuljettava, jos se haluaa poistaa vaaran, että miljoonat puolueettomat vieraantuvat puolueesta, jos se haluaa muodostaa järjestöjensä ympärille maaseudulla suurilukuisen puolueettoman aktiivin talonpojista.

Näin on kahdeksannen kysymyksen laita.

Siirtykäämme yhdeksänteen kysymykseen.

IX

Voimmeko me todella ilman ulkomaista apua suorittaa suurteollisuuden peruspääoman uudestikalustamisen ja sen huomattavan laajentamisen?

Tämä kysymys voidaan käsittää kahdella tavalla.

Joko tällä tarkoitetaan pikaisen avun antamista Neuvostovaltiolle lainojen muodossa nykyisten kapitalististen valtioiden taholta välttämättömänä ehtona neuvostomaan teollisuuden kehitykselle, ja silloin voitaisiin antaa vastaus kysymyksen sellaisen asetteluun mukaisesti.

Tahi sillä tarkoitetaan Neuvostovaltion avustamista Lännen proletariaatin taholta tulevaisuudessa, sitten kun se on voittanut, välttämättömänä ehtona sosialistisen talouden rakentamiseksi, ja silloin olisi vastattava toisella tavalla.

Jotta ei tehtäisi vääryyttä kenellekään, koetan vastata tämän kysymyksen kumpaankin mahdolliseen tulkintaan.

Aloitamme ensimmäisestä tulkinnasta.

Onko neuvostomaan suurteollisuuden kehittäminen mahdollista ilman ulkoa saatavia lainoja maan ollessa kapitalististen valtioiden ympäröimänä?

Kyllä, se on mahdollista. Siihen liittyy kylläkin suuria vaikeuksia, siinä joudutaan raskaisiin koettelemuksiin, mutta kaikista näistä vaikeuksista huolimatta me voimme kuitenkin toteuttaa maamme teollistamisen ilman ulkoisia lainojakin.

Historia tuntee tähän saakka mahtavien teollisuusvaltioiden kolme erilaista muodostumis- ja kehitystietä.

Ensimmäinen tie on siirtomaiden anastamisen ja rosvoamisen tie. Niin kehittyi esimerkiksi Englanti, joka anastettuaan siirtomaita kaikissa maanosissa pumppasi niistä kahden vuosisadan ajan „lisäpääomaa“ oman teollisuutensa voimistamiseksi ja muodostui loppujen lopuksi „maailman tehtaaksi“. Te tiedätte, että tämä kehitystie ei meille kelpaa, koska siirtomaavaltaukset ja -rosvoukset eivät sovi neuvostojärjestelmän luonteeseen.

Toinen tie on sotilaallisen nujertamisen ja pakko-verojen keino, jota toinen maa käyttää toista maata kohtaan. Niin teki esimerkiksi Saksa, joka lyötyään Ranskan ranskalais-preussiläisessä sodassa ja kiskottuaan siltä pakkoveroina 5 miljardia, laskee tämän summan sitten oman teollisuutensa valtimoihin. Te tiedätte, ettei tämäkään kehitystie sovellu neuvostojärjestelmän luonteeseen, sillä asiallisesti se ei eroa mitenkään ensimmäisestä tiestä.

Kolmas tie on orjuuttavien toimilupien ja orjuuttavien lainojen tie, joita kapitalistisesti kehittyneet maat käyttävät kapitalistisesti takapajuiseen maahan nähden. Niin kävi esimerkiksi tsaarin Venäjälle, joka antaessaan orjuuttavia toimilupaoikeuksia ja ottaessaan orjuuttavia lainoja länsivalloilta luisui siten puolittain siirtomaakeeseen, mikä ei kuitenkaan sulkenut pois sitä mahdollisuutta, että tulevaisuudessa se olisi lopulta suurin valvoin voinut päästä itsenäisen teollisen kehityksen tielle, ei tietenkään ilman enemmän tai vähemmän „onnistuneita“ sotia, eikä tietenkään ilman naapurimaitten rosvoamista. Tuskin tarvinnee todistella, ettei tämäkään tie kelpaa Neuvostomaalle: emmehän me sitä varten vuodattaneet verta kolmi-

vuotisessa sodassa kaikkien maitten imperialisteja vastaan, että heti seuraavana päivänä voittoon päätyneen kansalaissodan jälkeen menisimme vapaaehtoisesti imperialismin velkaorjuuteen.

Olisi väärin luulla, että elävissä elämässä kukin näistä kehitysteistä toteutuisi ehdottomasti puhtaassa muodossaan ja välttämättä muista teistä aivan irrallisena. Todellisuudessa eri valtakuntien historiassa nämä tiet ovat usein yhtyneet toisiinsa ja ovat täydentäneet toinen toistaan ollen esimerkkeinä niiden punoutumisesta. Esimerkkinä tällaisesta erilaisten teiden punoutumisesta on Pohjois-Amerikan Yhdysvaltojen kehityshistoria. Tämä seikka on selitettävissä sillä, että kaikesta erilaisuudestaan huolimatta näillä eri kehitysteillä on eräitä yhteisiä piirteitä, mitkä lähentävät niitä toisiinsa ja tekevät mahdolliseksi niiden punoutumisen: ensinnäkin, kaikki ne johtavat kapitalististen teollisuusvaltioiden muodostumiseen; toiseksi, kaikki ne edellyttävät keinoilla taikka toisilla saatavien „lisäpääomien“ virtaamista ulkoakäsin välttämättömänä ehtona sellaisten valtioiden muodostumiselle. Mutta vieläkin virheellisempää olisi sekottaa ne tällä perusteella toisiinsa ja panna ne kaikki samaan kasaan käsittämättä sitä, että nämä kolme kehitystietä merkitsevät kuitenkin kapitalististen teollisuusvaltioiden kolmea erilaista muodostumistapaa, että jokainen näistä teistä antaa näiden valtioiden piirteille oman erikoisen leimansa.

Mikä sitten jää neuvoksi Neuvostovaltiolle, jos maan teollistamisen vanhat tiet eivät sille sovi ja jos uusien pääomien saanti muuten kuin velkaorjuuteen vievillä ehdoilla on yhä vielä mahdotonta?

Neuvoksi jää uusi kehitystie, tie, jota muut maat eivät ole vielä täydellisesti kokeilleet, suurteollisuuden kehittämisen tie ilman ulkoa saatavia lainoja, maan teollistamisen tie ilman ehdotonta ulkomaisten pääomien maahan virtaamista,—tie, jonka Lenin on viitoittanut artikkelissaan „Mieluummin vähemmän, mutta parempaa“.

„Meidän on pyrittävä rakentamaan valtio“, sanoo Lenin, „jossa työläiset säilyttäisivät johtoasemansa talonpoikaiston suhteen, talonpoikain luottamuksen työläisiin, ja karkoittaisivat yhteiskunnallisista suhteistaan kaikenlaisten liiallisuuksien jäljet noudattaen mitä suurinta säästäväisyyttä.“

Meidän täytyy päästä valtiokoneistossamme mitä suurimpaan säästäväisyyteen... Jos me säilytämme työväenluokalle johtoaseman talonpoikaiston suhteen, niin meille käy mahdolliseksi noudattamalla taloudessamme mitä suurinta säästäväisyyttä päästä valtiossamme siihen, että kaikki pienimmätkin säästöt varataan koneistetun suurteollisuutemme kehittämiseen, sähköistämiseen, kehittämiseen... Vasta silloin“, sanoo Lenin edelleen, „me voimme kuvaannollisesti puhuen, siirtyä toisen hevosen selästä toisen selkään: nimittäin talonpojan raihnaisen hevosen selästä, rappio-tilassa olevan talonpoikaismaan oloja vastaavien säästötoimenpiteiden hevosen selästä, sellaisen hevosen selkään, jollaista proletariaatti etsii itselleen eikä voi olla etsimättä, koneistetun suurteollisuuden, sähköistämisen, Volhovstroin j.n.e. hevosen selkään“ (kts. XXVII osa, s. 417).

Sellainen on se tie, jolle maamme on jo astunut ja jota sen on kuljettava kehittääkseen oman suurteollisuutensa ja kehittyäkseen proletariaatin mahtavaksi teollisuusvaltioksi.

Tätä tietä, kuten edellä jo sanoin, eivät porvarilliset valtiot ole kokeilleet. Mutta se ei läheskään vielä merkitse sitä, että se olisi mahdoton proletariaarille valtiolle. Se, mikä tässä tapauksessa on mahdotonta

tahi melkein mahdotonta porvarillisille valtioille, on proletaariselle valtiolle täysin mahdollista. Asia on siten, että proletaarisella valtiolla on tässä suhteessa sellaisia etuja, joita ei ole ja tuskin voikaan olla porvarillisilla valtioilla. Kansallistettu maa, kansallistettu teollisuus, kansallistettu kulkulaitos ja luottojärjestelmä, monopolisoitu ulkomaankauppa, valtion säännöstelemä kotimainen kauppa—kaikki ne ovat sellaisia uusia tulolähteitä „lisäpääomien“ saamiseksi, joita voidaan käyttää maamme teollisuuden kehittämiseen ja joita ei ole vielä ollut yhdelläkään porvarillisella valtiolla. Te tiedätte, että proletaarinen valtamme käyttää jo näitä ja näiden tapaisia uusia tulolähteitä teollisuutemme kehittämiseksi. Te tiedätte, että me olemme jo saaneet tällä tiellä eräitä tärkeitä tuloksia.

Tämän vuoksi kehitystie, joka on mahdoton porvarillisille valtioille, on proletaariselle valtiolle täysin mahdollinen, kaikista sen vaikeuksista ja koettelemuksista huolimatta.

Sitäpaitsi on huomautettava, että se seikka, ettei tällä hetkellä ole saatavissa pääomia ulkomailta ilman orjuuttavia ehtoja, ei voi olla mikään ikuisesti ja ehdottomana säilyvä ilmiö. Te tiedätte, että maamme on jo alkanut virrata jonkinverran pääomia ulkomailta. Tuskin on syytä epäillä sitä, etteikö tämä pääomien virtaaminen ole voimistuva sitä mukaa kun kansantaloutemme kasvaa ja lujittuu.

Näin on kysymyksen ensimmäisen tulkinnan laita.

Siirtykäämme kysymyksen toiseen tulkintaan.

Onko sosialistisen talouden rakentaminen maasamme mahdollista, ilman että sosialismi on sitä

ennen voittanut Euroopan tärkeimmissä maissa, ilman, että Euroopan voittaneelta proletariaatilta saadaan suoranaista apua konetekniikan ja tuotantokaluston muodossa?

Ennen kuin siirryn tähän kysymykseen, johon muuten, ohimennen sanoen, olen jo vastannut tämän puheeni alussa, haluaisin hälventää erään tätä kysymystä koskevan sangen laajalle levinneen väärinkäsityksen. Tämä väärinkäsitys on se, että eräät toverit ovat taipuvaisia samaistamaan kysymyksen „suurteollisuuden peruspääoman uudestikalustamisesta ja laajentamisesta“ sekä kysymyksen sosialistisen talouden rakentamisesta maassamme. Voidaanko tällaiseen samaistamiseen yhtyä? Ei, ei voida. Miksi? Siksi, että edellinen kysymys on puitteiltaan suppeampi kuin jälkimmäinen. Siksi, että ensimmäinen kysymys teollisuuden peruspääoman laajentamisesta käsittää vain osan kansantaloudesta—teollisuuden, kun sensijaan kysymys sosialistisen talouden rakentamisesta käsittää koko kansantalouden, t.s. sekä teollisuuden että maatalouden. Siksi, että sosialismin rakentamisen probleemi käsittää koko kansantalouden järjestämisen probleemin, probleemin teollisuuden ja maatalouden oikeasta yhteensovittamisesta, silloin kun kysymys teollisuuden peruspääoman laajentamisesta ei, tarkasti sanoen, edes kosketa tätä probleemia. Voidaanhan olettaa, että teollisuuden peruspääomaa jo uusitaan kalustolla ja laajennetaan, mutta tämä ei vielä merkitse lainkaan sitä, että sillä jo olisi ratkaistu sosialistisen talouden rakentamisen probleemi. Sosialistinen yhteiskunta on teollisuuden ja maatalouden työntekijäin tuotanto- ja kulutusyhdyiskunta. Jos tässä yhdyskunnassa

teollisuus ei ole sidottu yhteen maatalouden kanssa, joka antaa raaka-aineita ja elintarvikkeita ja joka kuluttaa teollisuuden valmisteita, ellei teollisuus ja maatalous siis muodosta kansantaloudellisesti yhtenäistä kokonaisuutta, niin siitä ei synny mitään sosialismia.

Juuri sen vuoksi kysymys teollisuuden ja maatalouden välisestä suhteesta, kysymys proletariaatin ja talonpoikaiston välisestä suhteesta onkin sosialistisen talouden rakentamisprobleemin peruskysymys.

Juuri sen vuoksi kysymystä suurteollisuuden peruspääoman uudestikalustamisesta ja laajentamisesta ei saa samaistaa sosialistisen talouden rakentamiskysymyksen kanssa.

Siis, onko sosialistisen talouden rakentaminen maassamme mahdollista, ilman että sosialismi on sitä ennen voittanut muissa maissa, ilman että Lännen voittaneelta proletariaatilta saadaan suoranaista apua konetekniikan ja tuotantokaluston muodossa?

Kyllä, se on mahdollista. Eikä ainoastaan mahdollista, vaan myöskin välttämätöntä, myöskin kiertämätöntä. Sillä me jo rakennamme sosialismia kehittämällä kansallistettua teollisuutta ja liittämällä sitä yhteen maatalouden kanssa, juurruttamalla maaseudulle osuustoimintaa ja yhdistämällä talonpoikaistaloutta neuvostollisen kehityksen yleiseen järjestelmään, aktivisoimalla Neuvostoja ja sulauttamalla valtiokoneistoa yhteen väestön miljoonaisten joukkojen kanssa, luomalla uutta kulttuuria ja juurruttamalla uutta yhteiskunnallisuutta. Epäilemätöntä on, että tällä tiellä on lukemattoman paljon vaikeuksia, että meidän pitää vielä kestää paljon koettelemuksia. Epäilemätöntä on, että kysymys helpottuisi perinpoh-

jin, jos sosialismin voitto Länessä ehtisi meille avuksi. Mutta, ensinnäkin, sosialismin voittoa Länessä ei „saada“ niin nopeasti kuin me haluaisimme, ja toiseksi, nämä vaikeudet ovat voitettavissa, ja, kuten tiedätte, me jo raivaamme niitä tieltämme.

Kaikesta tästä mainitsin jo puheeni alussa. Jo tätä ennen puhuin siitä selostuksessani Moskovon puolueaktiiville*. Ja jo ennen sitäkin on asiaa käsitelty „Esipuheessani“ kirjaseen „Tiellä Lokakuuhun“. Sanoin, että maassamme käyvän rakennustyön sosialististen mahdollisuuksien kieltäminen on likvidaattoruutta, joka johtaa puolueen rappeutumiseen. Tuskin tässä kannattaa toistaa uudelleen sitä, mikä on jo ennen moneen kertaan sanottu. Siksi neuvon teitä lukemaan Leninin teoksia, joista löydätte riittävästi aineistoa ja määritelmiä tästä asiasta.

Haluaisin vain sanoa muutaman sanan tämän kysymyksen historiasta ja sen merkityksestä puolueelle tällä hetkellä.

Ellei oteta lukuun vuosina 1905—1906 käytyä väitelyä, niin kysymys sosialismin rakentamisesta yhdessä maassa asetettiin puolueessa ensi kerran imperialistisen sodan aikana vuonna 1915. Tunnettua on, että silloin Lenin ensi kerran muotoili määritelmän „socialismin voiton mahdollisuudesta“ ensi aluksi „yhdessä, erillisessä kapitalistisessa maassa“ (kts. XVIII osa, s. 232). Se oli kautta, jolloin tehtiin käännettä porvarillis-demokraattisesta vallankumouksesta sosialistiseen vallankumoukseen. Tunnettua on, että Trotski silloin heti kiisti tätä Leninin määritelmää vastaan

* Kts. tämän osan s. 94—139. *Toim.*

sanoen: „on toivotonta luulla... että esimerkiksi vallankumouksellinen Venäjä voisi pitää puoliaan vanhoillista Eurooppaa vastaan“ (kts. Trotskin teosten III osa, I nide, s. 90).

Vuonna 1921, Lokakuun vallankumouksen ja kansalaissodan jälkeen, jolloin päiväjärjestykseen tulivat rakennustyön tehtävät, kysymys sosialismin rakentamisesta nousee uudelleen esille puolueessa. Se oli kautta, jolloin eräät toverit käsittivät „uuteen talouspolitiikkaan“ tehtävän käänteän sosialistisista tehtävistä luopumiseksi, sosialistisesta rakennustyöstä luopumiseksi. Tunnettua on, että kirjassaan „Elintarvikeverosta“³⁷ Lenin määritteli silloin „uuteen talouspolitiikkaan“ tehtävän käänteän välttämättömäksi ehdoksi liittoyhteyden aikaansaamiselle teollisuuden ja talonpoikaistalouden välillä, ehdoksi sosialistisen talouden perustan laskemiselle, tieksi, joka vie menestykselliseen sosialismin rakentamiseen. Se oli vuoden 1921 huhtikuussa. Aivan kuin vastaukseksi siihen Trotski esittää „Vuosi 1905“ kirjansa esipuheessa tammikuussa vuonna 1922 aivan päinvastaisen väitteen kysymyksessä sosialistisesta rakennustyöstä maassamme väittäen, että „ristiriitaisuudet työväenhallituksen asemassa takapajuisessa maassa, missä on valtava enemmistö talonpoikaisväestöä, voivat saada ratkaisunsa ainoastaan kansainvälisessä mittakaavassa, proletariaatin maailmanvallankumouksen areenalla“.

Vuoden kuluttua siitä (vuonna 1922) törmäävät taaskin vastakkain Leninin Moskovon Neuvoston täysistunnossa esittämä lausunto, että „uuden talouspolitiikan Venäjältä tulee sosialistinen Venäjä“, sekä Trotskin „Rauhan ohjelmaan“ liittämässään jälkilau-

seessa esittämä väite, että „sosialistisen talouden todellinen nousu Venäjällä käy mahdolliseksi vasta proletariaatin voiton jälkeen tärkeimmissä Euroopan maissa“.

Ja vihdoin, vielä vuoden kuluttua, vähää ennen kuolemaansa, Lenin palaa uudelleen tähän kysymykseen artikkelissaan „Osuustoiminnasta“ (toukokuu 1923) sanoen, että meillä Neuvostoliitossa on olemassa „kaikki, mikä on välttämätöntä täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamista varten“.

Sellainen on lyhyesti kysymyksen historia.

Tästä viittauksesta historiaan jo näkyy, että kysymys sosialismin rakentamisesta maassamme on yksi puolueemme käytännöllisen työn tärkeimpiä problemeja. Tuskin tarvinnee todistella sitä, että Lenin ei olisi palannut siihen useita kertoja yhä uudelleen, ellei hän olisi pitänyt sitä yhtenä käytännöllisen työmme tärkeimpänä kysymyksenä.

Myöhemmin taloutemme jatkuva kehitys, taistelun kärjistyminen siinä sosialismin ja kapitalismin aines-ten välillä ja erikoisesti kapitalismin väliaikainen vakaantumisen ovat vain kärjistäneet ja voimistaneet sitä merkitystä, mikä on kysymyksellä sosialistisen rakennustyön mahdollisuudesta maassamme.

Mikä tekee tämän kysymyksen niin tärkeäksi puolueen käytännöllisen työn kannalta?

Se, että se koskee kysymystä rakennustyömme perspektiiveistä, tämän rakennustyön tehtävistä ja päämääristä. Ei voida rakentaa todenteolla, ellei tiedetä, mitä varten rakennetaan. Ei voida mennä askel-takaan eteenpäin, ellei tiedetä matkan suuntaa. Kysymys perspektiivistä on mitä tärkein kysymys puolueellemme, joka on tottunut siihen, että sillä on

edessään selvä ja tarkoin määrätty päämäärä. Rakennamme me sosialismin hyväksi luottaen sosialistisen rakennustyön voittoon, vai rakennamme me vain sattuman varaan, sokeasti, sellaisessa tarkoituksessa, että „odotellessamme sosialistista vallankumousta koko maailmassa“ valmistelisimme maaperää porvarilliselle demokratialle,— tämä on nyt yksi tärkeimpiä kysymyksiä. Ei voida todella työskennellä ja rakentaa, ellei ole selvää vastausta tähän yhtä selvään kysymykseen. Sadat ja tuhannet puolueytöntekijät, ammattiliittotoimitsijat ja osuustoimintamiehet, talous- ja kulttuurialan toimitsijat, sotilastyöntekijät ja nuorisoliittolaiset kääntyvät meidän puoleemme, tiedustelevat meiltä, tiedustelevat puolueeltamme: mihin suuntaan asioita on johdettava, minkä hyväksi me rakennamme? Ja surkeasti käy niille johtajille, jotka eivät osaa taikka eivät halua antaa tähän kysymykseen selvää ja täsmällistä vastausta, jotka alkavat kieräillä ja lähettää ihmisiä Pontiukselta Pilatuksen luo ja hukuttavat rakennustyömme sosialistiset perspektiivit intelligenttimäiseen skeptillisyyteen.

Leninismin suurenmoinen merkitys onkin muuten juuri siinä, ettei se tunnusta rakentamista sattuman varaan, sokeasti, ettei se voi ajatellakaan rakentamista ilman perspektiivejä, että kysymykseen työmme perspektiiveistä se antaa selvän ja tarkan vastauksen sanoen, että meillä on kaikki edellytykset sosialistisen talouden rakentamiseksi maassamme, että me voimme ja meidän pitää rakentaa täydellinen sosialistinen yhteiskunta.

Näin on kysymyksen laita sosialistisen talouden rakentamisen mahdollisuudesta.

Eri asia on, onnistummeko me varmasti rakentamaan sosialistisen talouden. Se ei riipu yksistään meistä. Se riippuu myöskin maamme ulkopuolella olevien vihollistemme ja ystäviemme voimasta ja heikkoudesta. Me rakennamme sen loppuun, jos meidän annetaan rakentaa, jos meidän onnistuu pitkittää „hengähdyshetkeä“, jos ei tule vakavaa interventiota, ellei interventio muodostu voitolliseksi, jos toisaalta kansainvälisen vallankumouksellisen liikkeen voima ja mahti sekä toisaalta meidän oman maamme voima ja mahti ovat kyllin suuret, jotta vakavan intervention yritykset voidaan tehdä mahdolliseksi. Ja, päinvastoin, me emme saa sitä loppuun rakennetuksi, jos meidät lyödään menestyksellisen intervention seurauksena.

Näin on yhdeksännen kysymyksen laita.

Siirtykäämme viimeiseen kysymykseen.

X

Mainitkaa vakaantumisesta sekä maailmanvallankumouksen viivästymisestä johtuvat suurimmat edessämme olevat vaikeudet puolue- ja neuvostorakennustyössämme, erikoisesti keskinäisissä suhteissa puolueen ja työväenluokan välillä, työväenluokan ja talonpoikaiston välillä.

Näitä vaikeuksia, jos otamme huomioon tärkeimmät niistä, on mielestäni viisi. Kapitalismin vakaantumisen merkitys on siinä, että se jonkin verran voimistaa niitä.

Ensimmäinen vaikeus. Se käsittää vaikeudet, jotka aiheutuvat ulkomaisen aseellisen intervention vaa-

раста. Tämä ei merkitse sitä, että meillä olisi välitön intervention vaara edessämme, että imperialistit ovat jo valmiit ja täysin kyvykkäitä panemaan toimeen heti intervention maattamme vastaan. Sitä varten imperialismiin pitäisi olla vähintään yhtä mahtavan kuin se oli esimerkiksi sodan edellä, mutta niin ei asianlaita kuitenkaan todellisuudessa ole, kuten tiedätte. Nykyinen sota Marokossa³⁸ ja interventio Kiinassa³⁹, nämä tulevien sotien ja interventioiden harjoitukset, osoittavat havainnollisesti, että imperialismiin selkäranka on käynyt heikoksi. Kysymys ei siis ole välittömästä interventiosta, vaan siitä, että niin kauan, kun maamme on kapitalististen valtioiden ympäröimä, niin kauan on yleensä säilyvä intervention vaara, ja niin kauan, kun on olemassa intervention vaara, meidän on pakko pitää puolustusta varten armeijaa ja laivastoa, jotka kuluttavat joka vuosi satoja miljoonia ruplia. Mutta mitä merkitsee satojen miljoonien ruplien käyttäminen joka vuosi armeijan ja laivaston ylläpitämiseen? Se merkitsee sitä, että on vastaavasti supistettava kulttuuritarkoituksiin ja taloudelliseen rakennustyöhön käytettäviä menoja. Sanomattakin on selvää, että ellei olisi intervention vaaraa, me voisimme käyttää nämä summat, ainakin suurimman osan niistä, teollisuuden lujittamiseen, maatalouden parantamiseen, sellaisten reformien kuin esimerkiksi yleisen alkeisoppivelvollisuuden toteuttamiseen j.n.e. Tästä johtuvat intervention vaaraan liittyvät vaikeudet rakennustyön alalla.

Tämän vaikeuden luonteenomaisena erikoisuutena, erotuksena kaikista muista vaikeuksista, on se, että sen voittaminen ei riipu yksistään meistä, että se on

poistettavissa vain meidän maamme ja kaikkien muiden maiden vallankumouksellisen liikkeen yhteisillä ponnistuksilla.

Toinen vaikeus. Se käsittää proletariaatin ja talonpoikaiston välisiin ristiriitoihin liittyvät vaikeudet. Edellä jo puhuin näistä ristiriidoista eritellessäni kysymystä luokkataistelusta maaseudulla. Ei ole mitään syytä toistaa sitä, mitä edellä on jo sanottu. Nämä ristiriidat esiintyvät hintapolitiikan alalla maataloustuotteiden ja teollisuusvalmisteiden hintojen suhteen, maatalousveron alalla, maaseudun hallinnon alalla j.n.e. Tässä on vaarana se, että saatetaan sekasortoon liittoyhteyden asia ja horjutetaan aatetta proletariaatin johdosta talonpoikaiston suhteen. Tästä johtuu tuohon vaaraan liittyvä vaikeus.

Tämän vaikeuden luonteenomaisena erikoisuutena, minkä puolesta se eroaa edellisestä vaikeudesta, on se, että se on voitettavissa meidän sisäisillä voimillamme. Uusi suunta maaseudulla on se tie, jota on kuljettava tämän vaikeuden voittamiseksi.

Kolmas vaikeus. Se käsittää vaikeudet, jotka liittyvät kansallisiin ristiriitoihin Liittomme sisällä, „keskuksen“ ja „reunamaiden“ välisiin ristiriitoihin. Nämä ristiriidat kehittyvät siltä pohjalta, että talous- ja kulttuurikehityksen mahdollisuudet eivät ole samat „keskuksessa“ ja „reunamaissa“, siltä pohjalta, että jälkimmäiset ovat jääneet jälkeen edellämainitusta. Jos poliittiset ristiriidat tässä suhteessa voidaan katsoa jo voitetuiksi, niin ristiriidat kulttuurin ja erikoisesti talouden alalla nyt vasta muovautuvat ja saavat muotonsa, joten ne on vielä voitettava. Tässä on kahdenlainen vaara: toisaalta suurvaltalaisen

ylimielisyyden ja virastomielivallan vaara Liiton keskusvirastojen taholta, jotka eivät halua tai eivät osaa suhtautua kyllin herkästi ja huomaavaisesti kansallisten tasavaltojen tarpeisiin, sekä toisaalta kansallisen epäluulon ja kansallisen sulkeutuneisuuden vaara tasavaltojen ja alueiden taholta „keskusta“ kohtaan. Taistelu näitä vaaroja vastaan, varsinkin edellistä vastaan,—sellainen on tie vaikeuksien voittamiseksi kansallisuuskysymyksen alalla.

Tämän vaikeuden luonteenomaisena erikoisuutena on se, että tämä, samoin kuin toinenkin vaikeus, on voitettavissa Liiton sisäisillä voimilla.

Neljäs vaikeus. Se muodostuu vaikeuksista, joita liittyy vaaraan, että valtiokoneisto voi irtaantua puolueesta, että puolueen johto valtiokoneistoon nähden saattaa heikentyä. Puhuin jo tästä vaarasta käsitellessäni kysymystä puolueen rappeutumisen vaarasta. Tuskin lienee tarvetta toistaa sitä, mitä edellä on jo sanottu. Tätä vaaraa pitää yllä se, että valtiokoneistossa on porvarillis-byrokraattisia aineksia. Sitä lisää ja kärjistää vielä valtiokoneiston kasvaminen sekä sen ominaispainon lisääntyminen. Tehtävänä on supistaa valtiokoneistoa mikäli suinkin on mahdollista, karsia siitä järjestelmällisesti byrokратismia ja porvarillisen rappeutumisen aineksia, sijoitella puolueen johtavat voimat valtiokoneiston solmukohtiin ja taata siten puolueen johto valtiokoneistoon nähden.

Tämän vaikeuden luonteenomaisena erikoisuutena on se, että tämä, samoin kuin kolmaskin vaikeus, on voitettavissa meidän omilla voimillamme.

Viides vaikeus. Se käsittää vaaran, että puoluejärjestöt ja ammattiliitot voivat osittain irtaantua työ-

väenluokan laajoista joukoista, näiden joukkojen tarpeista ja vaatimuksista. Tämä vaara syntyy ja kehittyy sen vuoksi, että monien puolue- ja ammattiliittojärjestöjen elimissä, myöskin puoluesoluissa ja ammattiliittojen tehdaskomiteoissa, ovat päässeet valtaan byrokraattiset ainekset. Tämä vaara on voimistunut viime aikana „kasvot maaseudulle päin“ tunnuksen yhteydessä, joka on siirtänyt järjestöjemme huomion kaupungista maaseudulle, proletariaatista talonpoikaistoon, jolloin monet toverit eivät ole ymmärtäneet sitä, että käännettäessä kasvot maaseudun puoleen ei saa kääntyä selin proletariaattiin, että tunnus „kasvot maaseudulle päin“ voidaan toteuttaa vain proletariaatin kautta ja proletariaatin voimilla, että välinpitämätön suhtautuminen työväenluokan tarpeisiin on omiaan vain syventämään sitä vaaraa, että puolue- ja ammattiliittojärjestöt saattavat irtaantua työläisjoukoista.

Mitkä ovat tämän vaaran tunnusmerkkejä?

Ensiksikin se, että meidän puolue- ja ammattijärjestömme menettävät herkän ja huomaavaisen suhtautumisensa työväenluokan suurten joukkojen tarpeisiin ja vaatimuksiin; toiseksi se, ettei käsitetä sitä, että työläisissä on kasvanut oman arvonsa tunto ja hallitsevan luokan tunto, etteivät he ymmärrä eivätkä voi sulattaa byrokraattis-kansliamaista suhtautumista puolue- ja ammattiliittojärjestöjen taholta; kolmanneksi se, että ei ymmärretä sitä, ettei saa mennä antamaan työläisille harkitsemattomia määräyksiä, ettei pääpaino nyt ole noissa „toimenpiteissä“, vaan siinä, että hankitaan puolueelle koko työväenluokan luottamus; neljänneksi se, että ei käsitetä sitä, ettei

saa ryhtyä vähänkään laajasuuntaisempiin toimenpiteisiin (esimerkiksi siirtymiseen kolmella koneella työskentelyyn tekstiilialueella), jotka koskevat suuria työläisjoukkoja, tekemättä ennakolta valmistelutyötä työläisten keskuudessa, pitämättä laajoja tuotannollisia neuvotteluja.

Kaikesta tästä on seurauksena — useiden puolue- ja ammattiliittojärjestöjen irtaantuminen työväenluokan suurista joukoista ja selkkauksia tuotantolaitoksissa. Tunnettua on, että tekstiilialueella äsken sattuneet selkkaukset paljastivat useissa puolue- ja ammattijärjestöissämme olevan kaikkia näitä mätäpaiseita.

Sellaisia ovat rakennustyötämme haittaavan viiden vaikeuden luonteenomaiset piirteet.

Näiden vaikeuksien voittamiseksi on ennen kaikkea saatava puolue- ja ammattiliittojärjestömme vapautuksi ilmeisistä byrokraattiaineksista, ryhdyttävä uusimaan ammattiliittojen tehdaskomiteain kokoonpanoa, elvytettävä ehdottomasti tuotannolliset neuvottelut, siirrettävä puoluetyön painopiste suuriin tuotannollisiin puoluesoluihin ja lähetettävä niihin parhaimmat puoluetyöntekijät.

Enemmän huomiota ja harkittua suhtautumista työväenluokan vaatimukseen ja tarpeisiin, vähemmän byrokraattimaista muodollisuutta puolue- ja ammattiliittojärjestöjemme käytännöllisessä toiminnassa, enemmän herkkyyttä ja huomaavaisuutta työväenluokan luokka-arvonsa tuntemiseen — sellainen on nyt tehtävä.

Näin on kymmenennen kysymyksen laita.